No. 66 *Eerste Blad.* Zaterdag 18 Maart 1905.

PROVINCIALE OVERIJSSELSCHE EN ZWOLSCHE COURANT

Deze courant verschijnt dagelijks, behalve op zon- en feestdagen. Prijs per kwartaal f 1.30, franco per post f 1.50 Afzonderlijke nommers 2½ cent.

Advertentien van 1—4 regels met inbegrip van een nommer der courant 85 cent. Elke regel meer 20 ct., bij abonnement lager; dienstaanbiedingen à 10 cts. per regel à contant.

Dit nommer bestaat uit twee bladen

BERICHT.

Abonnementen, thans opgegeven, worden eerst van 1 April e.k. af berekend.

Voor Zwolle en voor de plaatsen waar hoofdagenten zijn, nl. **Almelo, Borne, Deventer, Enschede, Epe, Genemuiden, Hasselt, Hattem, Heerde, Hengelo, Kampen, Oldenzaal, Olst, Steenwijk, Wijhe en Zwartsluis,** is de prijs ***f 1.30*** per kwartaal, dus slechts

10 cts. per week.

Overal elders hier te lande franco ***f 1.50*** per kwartaal.

Abonnementen worden dagelijks aangenomen aan het bureau van uitgave, bij de agenten en bij alle boekhandelaren en hulpkantoren.

BUITENLAND

Algemeen Overzicht.

Vrijdag 17 Maart.

De bezetting van Tieling schijnt niet veel om het lijf te hebben, daar de Russen deze plaats eenvoudig prijsgaven. Het gevecht aan de Fanho diende slechts om de Japanners zoo lang mogelijk op te houden en de Russen tijd te geven, hun stellingen noordelijk van Tieling in te nemen. Gisteren deelden wij reeds mede, dat de eigenlijke Tieling stelling noordelijk van de stad Tieling gelegen is.

Een en ander blijkt uit twee Kuropatkine-telegrammen, welke Reuter, naar het schijnt, niet het overseinen waard achtte. Het eerste van 14 Maart luidt: „Na den hedenmorgen afgeslagen aanval (bij de Fanho. Red) heb ik verder geen berichten over gevechten ontvangen. In de laatste dagen kwamen zich nog hier en daar soldaten, die van hun afdeelingen afgeraakt waren, bij hun corpsen voegen. De proviandtreinen zijn deels weer in orde gebracht. De troepen zijn voldoende van proviand voorzien en bereid den strijd wederom op te nemen. Ik ontving van de verliezen, dooden, gewonden en vermisten, alsmede over het verlies aan artillerie en treinen nog geen nauwkeurige opgaven." Het telegram van 15 Maart zegt: „De troepen trekken in volkomen orde langs Tieling. Ik heb gedeelten van de 14e infanterie-divisie geïnspecteerd en deze in vastberaden stemming aangetroffen. Toen ik Tieling verliet, was de strijd nog niet begonnen. Op de wegen naar het noorden zag ik talrijke troepen en proviandtreinen. Allen bevonden zich in de beste orde. Ik inspecteerde ook de uit Rusland aangekomen regimenten, die een uitstekenden indruk maakten."

De oorlogs-correspondent van de *Nowoje Wremja* — de eenig overgebleven dagbladcorrespondent — vult Kuropatkine's berichten aldus aan: „Nadat de Russische troepen Tieling ontruimd hebben en op de stellingen noordelijk van Tieling teruggetrokken zijn, is hier een hevige strijd te wachten."

't Is nauwelijks denkbaar, dat de Russen bij Tieling hun zegevierende vervolgers lang 't hoofd zullen kunnen bieden, maar de kranige houding van het verslagen leger verdient toch bewondering. Wellicht verhoogt zich zijn weerstandskracht nog aanmerkelijk, nu de grijze, maar dappere en ondernemende Linewitch het opperbevel uit Kuropatkine's handen heeft overgenomen. Aldus wordt ten minste uit Petersburg bericht.

De stellingen bij Tieling hebben een groote beteekenis voor de Russen, want zoodra deze niet ten opgegeven worden, is er geen rustplaats voor Kharbin, door een 350 K.M. lange spoorlijn met Tieling verbonden, of Kirin, dat 275 K.M. noordoostelijk van Tieling ligt en slechts door landwegen met Tieling verbonden is. Bij Kharbin begint de zijtak van den Siberischen spoorweg naar Wladiwostok. Haar beteekenis is dus duidelijk. In 1900 verdedigden de Russen Kharbin tegen de Boxers; de plaats is sinds dien tijd versterkt. Kirin, een stad van 100,000 inwoners, ligt in een zeer volkrijke streek, en is van zeer groot belang, daar zij het hoofdvoorraad depot van de Mandschurijsche troepen was, een arsenaal, benevens een kruit- en wapenfabriek bezit. De Mandarijen-weg, Tieling—Kirin, is meerendeels maar 20 meter breed, waarvan niet meer dan 6 meter begaanbaar is. Over het algemeen is de weg zeer slecht; talrijke beekjes en riviertjes doorsnijden de straat. De Russen hebben dus wel aan een flinken voorsprong behoefte.

Van de verdediging der stellingen bij Tieling zal derhalve, dunkt ons, veel afhangen. Kunnen de Japanners dezen hinderpaal vlug opruimen, dan loont het de moeite de Russen zoo snel mogelijk na te zetten en is de kans om Kuropatkine's leger te vernietigen, niet uitgesloten, maar krijgen de Russen een grooten voorsprong, dan kan men vragen, of de Japanners niet beter zouden doen zich in Zuid-Mandschurije sterk te nestelen en den Russen de taak over te laten hen daaruit te verdrijven.

Intusschen doet Petersburg nog alle moeite om de wereld te doen gelooven, dat Rusland muurvast besloten is den oorlog voort te zetten. 't Kan wezen, maar schier even goed is mogelijk, dat de vrede even onverwacht komt als de oorlog onverwacht gekomen is. Petersburg deed nooit zoo vredelievend — men herinnere zich de nieuwjaarsreceptie van 1904, toen de Czaar den Japanschen gezant bijzonder onderscheidde — als een paar weken voor de oorlogsverklaring.

De leelijkste streep door Rusland's oorlogsberekeningen maakt toch niemand minder dan lord Rothschild. Het is voor den eersten keer, dat het hoofd van het wereldhuis zich over „zaken" zoo in het publiek heeft uitgelaten als deze geld keizer eergister deed. Sprekende over de geruchten, dat de onderhandelingen van Rusland met de Fransche bankiers zijn afgesprongen, zeide Rothschild tot een correspondent van de *St. James Gazette*: „Ik geloof, dat het afspringen voor onbepaalden tijd in dit geval met een weigering, om verder te onderhandelen, gelijk staat. Eigenlijk kan deze wending niemand verrassen. Het is de macht der verhoudingen en, naar mijn meening, niet de invloed der Fransche regeering, die zich doet gelden. De macht der verhoudingen en niet de invloed der Fransche regeering stuurt op den vrede aan. Men meent in Frankrijk, dat voortzetting van den oorlog tot revolutie in Rusland zal leiden." Kortom, de lord weet niet, waar Rusland nog geld zou kunnen loskrijgen.

De Engelsche vak-vereenigingen, van ouds beroemd, hebben een mooie overwinning in het Parlement behaald. 't Werd tijd, want de macht en roem dier vereenigingen gingen aan het tanen, door gebrek aan politieke macht. Het ideaal der vak-vereenigingen om zich buiten alle politiek te houden, leverde, vooral bij het staken, slechte resultaten op. Men herinnert zich nog wel het Taff Vale-proces, waarin het bestuur van de Taff Vale-spoorweg-maatschappij gedaan kreeg dat de kas der arbeiders organisatie aansprakelijk werd gesteld voor de schade door de maatschappij bij de staking geleden.

Dit vonnis, de fiskale hervorming van Chamberlain en de Boeren-oorlog, maakten de arbeiders wakker en overtuigden hen, dat het vakvereenigings-wezen gevaar liep, zoo men niet voor meer invloed in het parlement zorgde.

De agitatie leidde tot het indienen van een wet, regelende de rechtspositie der vakvereenigingen en het recht tot ingrijpen bij vak-geschillen. In het vorige jaar kon deze wet bij eerste lezing slechts 29 stemmen meerderheid halen, dezer dagen kreeg zij er echter bij tweede lezing reeds 122. Dit resultaat is voor een groot deel te danken aan de parlementaire agitatie der vak-vereenigingen. Alle afgevaardigden, die verleden jaar hun stem aan de wet, die feitelijk van het Trade Union-Congres is uitgegaan, onthielden, ontvingen schriftelijk waarschuwing anders te stemmen, zoo zij er prijs op stelden hun arbeidersstemmen bij de aanstaande verkiezingen te behouden.

De wet is nu, voor zij in derde lezing komt, aan het „Grand Committee" toegewezen, dat, naar men vermoedt, genoeg haast zal maken, om de wet nog in deze zitting van Hooger- en Lagerhuis er geheel door te krijgen.

Wij moeten nog afwachten wat de commissie wijzigt. De wet wil „vredelievende overreding" van arbeidswilligen door stakers geoorloofd verklaren, verder het onderling afspreken van vereenigingen om tot een staking over te gaan van de beschuldiging, als zou dat „samenzwering" zijn, ontheffen en eindelijk vaststellen, dat geen vak-vereeniging ooit aansprakelijk kan gemaakt worden voor eenige schade, door leden dezer vereeniging veroorzaakt.

De Mikado heeft de volgende leger-order aan zijn troepen in Mandschurije gericht: „Sinds den herfst hadden onze vijanden sterke verdedigingswerken te Mukden opgeworpen en het district met groote troepen-massa's bezet. Maar vertrouwend op de overwinning, hebben onze legers, den vijand voorkomend, energiek het offensief genomen en na hardnekkige gevechten van meer dan 10 dagen en nachten, trots sneeuw en stormen, hun machtige tegenstanders verslagen, hen op Tieling terug geworpen, tienduizenden gevangenen ontnomen en nog meer ernstige schade toegebracht. Door deze overwinning hebben onze legers hun militair prestige naar binnen en buiten verhoogd. Wij zijn zeer voldaan over den moed en de volharding, waarvan onze officieren en soldaten blijk gaven en wij hopen op nog meer groote daden in de toekomst."

De *Times* vertelt van een fraai plan, waarvoor men nog in den loop dezer zitting de goedkeuring van het parlement zal vragen, n.l. de inrichting van een trein-bar tusschen Calais en Dover.

Men wil groote ponten maken, op welke door middel van liften de doorgaande rijtuigen zullen geladen worden. Komt het plan tot stand, dan zal men dus 's avonds te Londen in een slaapwagon kunnen stappen, om 's morgens te Parijs te ontwaken.

Aan een Brusselsch journalist ontsnapte in het vuur van zijn geestdrift over den onlangs gestorven Julien Dillens, de volgende schoone zin: „De stilte van het graf, die den grooten kunstenaar tot een van zijn edelste en indrukwekkendste meesterstukken inspireerde, had de hand op Julien Dillens' schouder gelegd en de kilte van deze aanraking had hem het harte bevrozen". Waarmee gezegd wilde zijn dat Dillens was gestorven en dat hij in zijn leven schoone grafmonumenten gemaakt heeft.

Het rapport door den afgevaardigde Briand over het ontwerp tot scheiding van Kerk en Staat uitgebracht, beslaat 340 gedrukte bladzijden. Het grootste deel bestaat uit beschouwingen van kerkelijk-historischen aard. Aan het slot schetst de rapporteur het ontwerp als een oplossing in liberalen en loyalen zin en wijst hij op de geringe uitwerking van het staatstoezicht over de bisschoppen, zooals het concordaat dit regelt. Toch zou het concordaat misschien nog jaren hebben voortbestaan, wanneer niet „de geloofsijver en strijdlust van een nieuwen, durvenden paus verwezenlijkt had, wat de vreesachtige regeering en het parlement nooit waagden". De rapporteur waarschuwt zeer tegen het uitstellen van de scheiding tot na de nieuwe verkiezing, want dat zou een prijs zetten op „klerikale kiesagitatien" zijn

---

Bulow heeft gisteren in den Rijksdag op ruwe, onsympathieke wijze zijn „real-politiek" nog eens uiteengezet. De heele niet-Duitsche wereld laat Bulow koud, tenzij er eenig Duitsch belang in het spel komt. Geschiedt dit niet, dan kunnen de bewegingen en strevingen in den vreemde hem niemendal schelen. „Geen Grieksche rommel, geen Bulgaarsche rommel, geen Boeren-rommel en ook geen Russen-rommel". Gelukkig merkte de heer Böckler op, dat het woord Boeren-rommel „door het Duitsche volk hoofdschuddend vernomen zal worden."

Bulow's speech moest een antwoord zijn op een strijd-rede van Bebel. Bij zulke gelegenheden verliest de kanselier meer alle zelfbeheersching.

De gemeenteraad van Breslau opende een veldtocht, die misschien iets te leeren geeft voor de bestuurderen van onze malaria-stad. De veldtocht is tegen de... muggen gericht en professor Flügger stelde het strijd-plan op. Volgens dit plan zal men, voor de warmere tijd komt, in alle kelders en beneden-verdiepingen der huizen, waar de muggen bij massa's overwinteren, een verdelgingstocht houden. Stadsdesinfectors zullen de muggen opsporen en door uitrooking vernielen. Hoe noodig dit is, wordt duidelijk als men hoort, dat uit iedere overwinterende mug tot op het einde van den zomer ongeveer 75000 millioen nieuwe muggen worden.

Behalve het dooden der muggen, wil men ook de in het water zich ontwikkelende larven onschadelijk maken. Stilstaande en ondiepe waterplassen komen daarbij vooral in aanmerking. Men zal deze dicht gooien of het water met malachitgroen en andere larven-doodende middelen vermengen.

De gravin van Montignoso deelde aan verscheidene bladen mee, dat het Saksische hof sinds 1 Maart haar jaargeld en de rente van haar bruidschat inhield en dat zij geen geldreserve bezit, daar zij met haar jaargeld en de rente van den bruidschat steeds voor het onderhoud van het prinsesje Monica zorgde.

De gravin deelt verder mee, dat zij 28 Febr. aan den koning van Saksen een telegram zond, waarin zij meedeelde bereid te zijn een vertegenwoordiger te zenden, die de waarheid over de zoogenaamde „liaisons" zou kunnen meedeelen. Op dit telegram ontving zij geen antwoord.

Na weken zoeken is de heer Fortis, door den koning van Italie met de vorming van een nieuw ministerie belast, zoo ver gekomen, dat hij zijn mandaat weer in handen van Z. M. stelde.

BINNENLAND

Officieele berichten

Bij Koninklijk besluit is benoemd tot rechter in de arrondissements-rechtbank te Breda mr. B. Formijne, thans substituut-griffier bij gemeld college; de vice-admiraal A. P. Tadema, eervol ontheven van de betrekking van commandant der zeemacht en chef van het departement der marine in Ned.-Indie en gemelde betrekking met bedoelden datum opgedragen aan den schout-bij-nacht H. F. Kouwenberg; pensioen verleend van f 1080 aan den op verzoek eervol ontslagen 1e luitenant H. A. Zegers, 2e regiment huzaren; aan den kolonel-intendant E. G. Winckel, aan den kolonel jhr. W. A. Gevers Deynoot, alsmede aan den luit.-kolonel-kwartiermeester J. P. Arimont pensioen verleend van f 2100, f 2100 en f 2175 's jaars.

Het examen om als leerling aan 's rijks veeartsenijschool te Utrecht te worden toegelaten, zal worden gehouden in de eerste helft der maand Juli e.k. Zij, die dat examen willen afleggen, moeten zich schriftelijk, mits portvrij, vóór 1 Mei e.k. bij den directeur der school aanmelden.

Zie voorts de *Stet* van heden, nr. 65.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER.

De principieele strijd, gevoerd bij 't amendement-Van Idsinga, is achter den rug en men heeft dus aangenomen, dat aan de openbare en de bijzondere onderwijzers op gelijke wijze door het rijk pensioen zal worden verzekerd.

Bij de uitvoering doen zich zachtjes aan nog eenige moeilijkheden kennen en men heeft dientengevolge gisteren lang gesproken over een bepaling, die op zich zelf vrij eenvoudig leek te zijn.

Tegen het verleenen van recht op pensioen na volbrachten 65-jarigen leeftijd bestond geen verschil. 't Zal eveneens verleend worden aan dengene die na 10-jarigen diensttijd uithoofde van ziels- of lichaamsgebreken voor de waarneming zijner betrekking ongeschikt is of ontslag heeft bekomen.

Maar nu volgde het artikel waarbij wordt bepaald, in welk geval recht op pensioen verloren gaat. Dit zal o. a. geschieden indien de onderwijzer bij rechterlijke uitspraak wordt ontzet van de uitoefening van zijn beroep, of als hij hetzij uithoofde van wangedrag, onzedelijkheid, verregaande achteloosheid of plichtverzuim wordt ontslagen.

Er wordt bijgevoegd, dat de regeering zich het recht voorbehoudt aan een gewezen onderwijzer een bepaalde toelage ten laste van het rijk toe te kennen.

Dat er bezwaar bestond tegen de toevoegdheid bij dit artikel in handen gelegd van schoolbesturen, is te begrijpen. De openbare onderwijzer vindt in de wettelijke bepaling de noodige waarborgen, maar wie zal den bijzonderen onderwijzer ten waarborg zijn? De vraag wat „wangedrag" is, leent zich zeker voor heel uiteenloopende beschouwingen en ook over „onzedelijkheid" kunnen de meeningen sterk verschillen.

De hh. Verhey, Ter Laan en Ketelaar lieten een en ander duidelijk uitkomen en de heer Verhey wilde een tegenwicht ten opzichte van mogelijke willekeur bij schoolbesturen brengen in de wet. Hij wilde bepaald zien, dat de pensioenaanspraken alleen dan verloren gaan, als de minister, met de uitvoering der wet belast, het ontslag zal hebben goedgekeurd. De heer Ter Laan vond de verbetering, die dit zou brengen, nog te gering: de schoolbesturen blijven daarbij nog te veel macht behouden. Zijnerzijds wees de heer Ketelaar op het zonderlinge geval dat zich hier kan voordoen, te weten dat van rijkswege een toelage wordt gegeven aan niet eervol ontslagen particulieren (bijzondere onderwijzers). Allen kwamen zij hierin overeen, dat een betere regeling zeer noodig is.

De heer De Waal Malefijt stelde voor, van niet eervol ontslagenen, al de pensioensrechten te doen verloren gaan. De Minister van binnenlandsche zaken, de heer Kuyper, nam dit over, maar hij kon niet meegaan met 't amendement-Verhey, omdat dit dan aan de overheid een onbeperkt recht van critiek zou geven op de schoolbesturen en dit mag in geen geval. Dit is inbreuk op de vrijheid van gezegde besturen. Maar hij erkende toch dat er mogelijkheid bestond op het te ver uitstrekken van de rechten en dat b.v. ontslag wegens verzuim van kerkelijke plichten zou kunnen voorkomen. In zulk een geval kon de minister door een toelage clementie betrachten.

De discussie duurde nog geruimen tijd door. De voorsteller poogde de bezwaren die werden opgeworpen uit den weg te ruimen, maar kon het niet zoo ver brengen dat de Minister zich er mee vereenigde. Er werd ten slotte gestemd en 't amendement ging den weg van de voorstellen, die geen genade in de oogen van den Minister hebben gevonden. 't Werd verworpen met 38 tegen 28 stemmen, rechts tegen links. Alleen de heer Cremer week hier af van de linkerzijde.

Bij de verder behandelde artikelen werden kleine verbeteringen voorgesteld en door de regeering overgenomen. Men vond ze in hoofdzaak vermeld onder het telegrafisch verslag in ons vorig nommer. Debat van beteekenis werd er niet over gevoerd.

Een amendement dat verder ging dan de wet was door den heer Treub ingediend. Hij wilde nl. ook de

gemeente-ambtenaren in het weduwen- en weezenfonds opnemen. Daar de voorsteller afwezig was, nam de heer Drucker het over. De Voorzitter meende echter dat het bij deze regeling, die de onderwijzers raakt, niet past. Wel zijn onderwijzers (gemeente-ambtenaren) in de wet opgenomen, echter niet omdat zij gemeente-ambtenaren, maar omdat zij onderwijzers zijn.

De heer Kolkman, die ook gaarne de gemeente-ambtenaren zou helpen maar het met den Voorzitter eens was dat de kwestie hier niet kon voorkomen, gaf den heer Drucker in overweging zijn voorstel in een motie om te zetten. Dit denkbeeld nam de heer Drucker over, in de hoop dat hij, zoo handelende, in den geest zou handelen van den heer Treub. De motie komt nader in behandeling.

Heden voortzetting. Nog moet worden vermeld dat de heer Röell verlof heeft gevraagd en verkregen om op nader te bepalen dag den Minister eenige vragen te stellen in zake het nog aanhangige wetsontwerp tot verhooging van den accijns op het gedistilleerd.

Nog eens Buitenlandsche Zaken.

De verschillende verhalen over den toestand aan het departement van buitenlandsche zaken in 't land verspreid, hebben het *Vaderland* aanleiding gegeven een uitstekend ingelicht persoon te raadplegen, een van de weinigen, die in deze mysterieuse zaak licht kon verspreiden. 't Blad mocht vergunning erlangen het gesprokene openbaar te maken en geeft het heden.

't Geen het blad heeft vernomen, doet zien dat de tot dusver bekend geworden feiten allerminst overdreven zijn. 't Bestuur was feitelijk in handen van dr. Kuyper en niet in die van den minister van buitenlandsche zaken zelf.

Op de vraag hoe de toestand toch eigenlijk is ontstaan, wordt het volgende geantwoord:

„Het is heel eenvoudig te verklaren, hoe het bewind van baron Van Lynden in de handen van dr. Kuyper is overgegaan, zonder dat de *Staatscourant* hiervan melding maakte. U zult u zeker nog wel herinneren, dat, kort na het optreden van dit kabinet, het reglement van orde van den ministerraad is gewijzigd en herzien. Welnu, daar heeft u den sleutel op dit raadsel. Deze herziening, indertijd voorgesteld als een dood onschuldige zaak, rakende alleen het kabinet, een vergadering van acht heeren, die hun samenkomsten naar eigen goeddunken wenschen te regelen, gaf dr. Kuyper voor zijn buitenlandsche politiek alles wat hij wilde en verlangen kon.

„Om mede te beginnen: hij werd minister-president. Dit verschafte hem de introductie die hij voor het buitenland noodig had, zonder welke hij, volgens de internationale gebruiken, geen toegang of althans geen gehoor had gehad tot en bij de vreemde monarchen en buitenlandsche staatslieden, later door hem successievelijk bezocht. Als Minister van Binnenlandsche Zaken zou hij naar de regelen van de etiquette niet „*receptionsfähig*" geweest zijn en dus voor gesloten deuren zijn komen te staan. Tevens kreeg hij hierdoor gelegenheid persoonlijke onderhandelingen in te leiden en die met buitenlandsche ministers te bespreken, waarvan hij dan ook een druk gebruik heeft gemaakt. Dat hierdoor echter èn het werk aan de gezantschappen èn het werk aan het departement spoedig in de war liep, zoodat de vroeger geregelde dienst al ras min of meer gedesorganiseerd werd, behoef ik u wel niet nader te zeggen. Het is b.v. voorgekomen, dat een gezant „*pour-parlers*" met een vreemde mogendheid aanknoopte, in strijd met de instructies van het departement, maar overeenkomstig de particuliere instructies van dr. Kuyper, maar hierover wensch ik liever verder te zwijgen. Het zou anders een teekenende bijdrage zijn voor den geheelen toestand, ontstaan sedert dr. Kuyper is opgetreden."

De wel onderrichte zegsman voegt er nog bij dat deze promotie tot minister-president evenwel niet het eenige resultaat was van de herziening van het reglement van orde van den ministerraad. Bij dezelfde gelegenheid werd tevens besloten, dat *alle instructiën voor onze gezanten* in het buitenland, eerst in den ministerrrad moesten komen, voordat zij verzonden konden worden. Dit verscherpt de contrôle. Later werd er nog bij bepaald, dat de benoeming van een secretaris-generaal eerst in den ministerraad moet komen, 't geen voornamelijk geschiedde met 't oog op buitenlandsche zaken.

Een en ander doet zien, dat dr. Kuyper feitelijk de leiding had van het departement. De positie van den minister Van Lynden was daardoor onhoudbaar, hij was alleen figurant. 't Was ook bij de diplomatie voldoende bekend en dat wij er de *risée* van Europa door geworden zijn zal later wel uitkomen.

Uit hetgeen er nog werd bijgevoegd blijkt, dat er een schromelijke achterstand was bij het werk, ook door het telkens herhaalde reizen en trekken van dr. Kuyper. De toestand werd ten laatste onhoudbaar, waartoe de Oost-Aziatische verwikkelingen het hunne bijbrachten. Toen werd de heer Weckherlin aan 't departement geplaatst zonder officieele aanstelling, maar onder zoodanige voorschriften, dat geen stukken op de afdeelingen mochten worden afgeschreven voor de heer W. zo had geparafeerd.

Hetgeen tot de botsing zelf leidde en de rol, die dr. Kuyper daarin gespeeld had, bleef rusten. Bij een interpellatie, die zeker niet uit zal blijven, zal dr. Kuyper dit zelf wel verhalen, zoo luidde het slotwoord van 't gesprek.

Tot dusver zwijgt de regeeringspers. Alleen wijst de *Standaard* in hetgeen de Haagsche correspondent van de *Midd. Ct.* heeft gezegd een vijftal verzinsels aan. Die correspondent zou weer aan 't fantaseeren zijn geweest.

Misschien volgt op het bovenvermelde wat naders.

— Te Leiden is prof. M. Treub tot candidaat der Tweede Kamer gesteld vanwege de vrijzinnig-democraten.

— Het comité met den heer M. C. P. Barbe te Amsterdam aan 't hoofd, dat in 't jaar 1903 de militairen, die moesten opkomen en daardoor buiten betrekking dreigden te geraken of werkelijk geraakten, hielp om weer aan den gang te komen, heeft zich vervormd tot een nationale vereeniging tot steun van militairen. Het wenscht blijvende hulp te verleenen voor dat doel. Zij stelt zich voor zich het lot aan te trekken van de jongelingen, die van den dienst tehuis komende, niet weten, waar zij werk zullen vinden; zij wenscht hen althans de moeilijkste dagen door te helpen; zij wil zich in verbinding stellen met werkgevers, kortom: alles wil zij doen wat de menschelijkheid gebiedt. De jongelieden, die door het volbrengen van hun militieplicht hun werk verloren, zullen niet alleen gelaten worden in hun moeilijken strijd, maar een hand vinden, die zij grijpen kunnen.

't Bestuur hoopt dat hier minstens 20.000 landgenooten bereid zullen zijn voor dat doel f 1 in 't jaar te offeren. Er zijn reeds onderscheidene afdeelingen gevestigd, o. a. te Zwolle, Almelo, Elburg en Apeldoorn.

— De correspondent der *N. R. Ct.* te Batavia seinde gisteren: De marechaussee, onder aanvoering van luitenant Brewer, overviel in Kroeëng Tjoet (Meulaboh) de bende van Toekoe Tandi. Het bendehoofd en 4 zijner volgelingen, waaronder Teungkoe Kama, sneuvelden.

— De meeste onzer bladen brengen, evenals door ons is geschied, in hartelijke bewoording hulde aan de nagedachtenis van den heer mr. A. Kerkdijk. De *N. R. Ct.* heeft vernomen, dat hij te München is overleden.

— Het stoomschip *Kediri*, van Rotterdam naar Java, vertrok 16 Maart van La Rochelle; *Ophir*, van Rotterdam naar Java, vertrok 16 Maart van Marseille; *Ambon*, van Amsterdam naar Batavia, vertrok 16 Maart van Djeddah; *Koning Willem II*, van Batavia naar Amsterdam, vertrok 16 Maart van Perim; *Noordam* arriveerde 16 Maart van Rotterdam te New-York; *Prins Willem II* vertrok 15 Maart van New-York naar West-Indie.

— Naar de *Echo* verneemt is de heer Van Warmeloo aan de Ned. Tooneelvereeniging verbonden.

— De bankiersfirma Oppenheim en Van Till in Den Haag heeft, naar vermeld wordt, f 600,000 geboden voor het terrein der oude Beurs te Amsterdam, om daarop een groot hotel te bouwen. Het terrein is 2653 M² groot.

Het te bouwen hotel zou aan de Damrak-zijde krijgen een lengte van 109 M., aan de Damzijde eene van 30 M.

— B. en W. van Den Haag hebben thans een definitief voorstel gedaan voor den bouw van een nieuw gymnasium. De kosten zijn geschat op f 3.537.000. Voorgesteld wordt voor dat doel een leening aan te gaan.

— De raad van Edam heeft besloten gebruik te maken van de bepalingen der Woningwet en een aantal woningen te bouwen in het dorp Volendam. Op 24 dezer heeft de aanbesteding plaats.

— De burgemeester van Hilversum heeft bezwaar in het graf van een vroeger overleden dame de urn te plaatsen van haar echtgenoot, dezer dagen overleden en volgens zijn wensch verbrand. De begrafenis-ondernemer is naar Londen om de urn af te halen. Met belangstelling ziet men de afloop tegemoet.

— Te Vlissingen is het 6-jarig knaapje P. al spelende onder een lorrie geraakt en onmiddellijk gedood.

— Op de monitor *Reinier Claeszen* te Hellevoetsluis zijn door het wegblazen der pakking bij 't deksel van een ketel een drietal stokers verwond, de eene helaas doodelijk.

ZWOLLE, 17 Maart.

— Tengevolge van afkeuringen voor den dienst der militie zijn de houders van de lotingsnommers 22 van Heino, 49 van Hellendoorn, 18 en 19 van Oldemarkt, 16 en 17 van Ambt Ommen, 22 en 23 van Raalte, 31, 34 en 36 van Steenwijk, 154, 156, 157, 160, 162, 168 en 169 van Zwolle dienstplichtig geworden.

De inlijving dezer personen zal echter niet plaats hebben voor de maand Maart of Mei 1906.

— Het detachement van het 2e reg. huzaren, sterk 1 officier en 13 ond. off. en minderen, dat dezen winter gediend heeft tot het geven van rijlessen aan officieren van onbereden wapens, te Leeuwarden, op terugweg zijnde naar hun garnizoen Venlo, kwam hedenmiddag alhier aan en werd bij den stalhouder Trooster ingekwartierd. Morgen zal het verder marcheeren naar Apeldoorn om den 21 dezer te Venlo te arriveeren.

— Heden waren alhier ter veemarkt aangevoerd 1371 stuks vee en wel 616 runderen, 123 kalveren, 61 schapen, 43 varkens en 528 biggen.

Op de voormarkt van gisteren ging weinig om. Vandaag waren vet vee, stieren en kalveren prijshoudend. In kalfkoeien ging de handel redelijk. Op de biggenmarkt was de handel vrij vlug.

— Zooals men weet, besloot onlangs de raad tot den aanleg van een voetpad over den Wilhelminasingel. Er is sedert eenige dagen met het beklinkeren een begin gemaakt. Men is thans gevorderd tot het huis van den heer Roetert Tak.

— Van de stukken van mej. Christien Moret, die bij den heer Waanders alhier zijn geëtaleerd geweest, en waarop onlangs in ons blad meer bijzonder de aandacht werd gevestigd, zijn, naar wij met genoegen vernemen, twee verkocht, w.o. het groote stuk „Dagelijksche arbeid."

— De asp.-ingenieur der telegrafie, de heer J. R. Altink, werd met ingang van 16 dezer verplaatst van Den Haag naar Zwolle (bureel ingenieur der telegrafie).

— Het perceel op den hoek van de Sassen- en Koestraat onderging een metamorphose, die er een vrij wat aardiger uiterlijk aan gaf. De onderpui werd weggenomen en 't muurwerk der verdiepingen steunt nu op een ijzeren balkgestel, dat op zijn beurt door vier hardsteenen pijlen wordt geschraagd.

De ingangsdeur is eenigszins naar binnen aangebracht en laat aldus ruimte voor een lamp, die aan de zoldering der hierdoor gevormde portiek werd opgehangen.

Om den indruk, dat de uitstekende hoek niet gesteund is, weg te nemen, loopen de beide steunkolommen in de richting naar de hoekpunt consolevormig uit.

Morgen avond wordt in 't perceel de zaak van den heer Anholt in kleeren en schoenen geopend.

— Zondag ontvangt de Zwolsche Hockeyclub een bezoek van een mixed elftal der Hengelosche H. en B. C. voor een wedstrijd, die te 2 uur op het terrein bij 't Frankhuis zal worden gespeeld. In aanmerking genomen het feit, dat Zwolle onlangs in Hengelo gelijk speelde, schijnt een overwinning onzer stadgenooten op eigen terrein wel waarschijnlijk.

* Kampen, 17 Maart. De gisteren avond alhier gehouden vergadering der Centr. Vrijz. Kiesvereeniging was weder vrij druk bezocht; een 120tal leden was opgekomen. Na voorlezing door den voorzitter, den heer dr. Van de Stadt, van het ingekomen schrijven der hh. mr. Ruijs, prof. Van der Vlugt, mr. baron van Dedem en mr. De Beaufort, houdende, dat zij voor een candidatuur der Tweede Kamer niet in aanmerking wenschten te komen, werd bij acclamatie tot definitief candidaat gesteld de heer K. Reijne te Haarlem, die zich vroeger reeds bereid had verklaard een candidatuur voor het district Kampen te aanvaarden.

Nog werd o. a. mededeeling gedaan, dat het aantal leden der kiesvereeniging reeds tot 430 gestegen was.

* Staphorst, 16 Maart. Tot candidaat voor de a.s. verkiezing van een lid in de Provinciale Staten voor het kiesdistrict Dalfsen, ontstaan door het vertrek van den heer L. C. Schreuders alhier, is van de vrijzinnige zijde, in daartoe gehouden vergaderingen te Zwolle, Zwollerkerspel, Dalfsen en Staphorst, gesteld de heer J. C. van Andel, notaris alhier.

* Nieuwleusen, 16 Maart. Toen de landbouwer N. en de timmerman H. Oosterveen gisteren middag bezig waren om een eikeboom te vellen, trof de zware bijl van N. bij ongeluk de rechterhand van O., deze werd daardoor zoodanig verminkt, dat de 4 vingers en een gedeelte van de hand er bij hingen. Dr. Risselada alhier verleende de eerste geneeskundige hulp en daarna is de ongelukkige opgenomen in het ziekenhuis te Zwolle.

* Enschede, 17 Maart De heer G. J. van Heek is door den Koning van Pruisen begiftigd met de koninklijke Kroonorde 3e klasse. Zij werd hem namens Z. M. overhandigd door den Landrath Freiherr Von Schorlemer Alst uit Ahaus.

* Diepenveen, 16 Maart. Bij de door de Diepenveensche landbouwvereeniging aan de uitspanning „Ruimzicht" alhier gehouden keuring van dekstieren en vaarzen, waren aangevoerd 9 stieren en 10 vaarzen, waaronder zeer goede exemplaren. Bekroond werden voor dekstieren: 1e prijs f 12 J. W. Wiltink, 2e prijs f 8 G. J. Roetert, 3e prijs en 3e prijs*a* elk f 5 G. Roetert en A. Kleverkamp. Voor vaarzen: 1e prijs f 7.50 L. Groot Koerkamp, 2e prijs f 5 G. Roetert, 3e prijs en 3e prijs*a* elk f 2.50 resp. J. Zwartjes en H. J. Roeterd, terwijl nog een eervolle vermelding werd toegekend aan H. J. Wiltink. Als keurmeesters traden op de hh. J. Hagen te Ned. Mettray, A. Schrijver te Nijbroek en B. Mulder te Wijhe.

* Markelo, 17 Maart. Met genoegen kunnen we mededeelen, dat het volgens de wet benoodigde gedeelte van het kapitaal voor den stoomautomobieldienst Holten—Markelo—station—Diepenheim—Goor reeds is volteekend, zoodat door de Maatschappij de koninklijke goedkeuring kan worden aangevraagd. Het goederenvervoer is vastgesteld als volgt: Tot 3 kilo 5 cent, van 3 tot 50 kilo 10 cent, van 50 tot 100 kilo 15 ct., onafhankelijk van den afstand. Door neringdoenden kunnen voordeelige contracten worden afgesloten. Een personentarief met gelijk bedrag van 5 cent voor iedere sectie wordt overwogen. Aan de Maatschappij werd van buiten af reeds steun toegezegd.

Mevr. de wed. Abrahams-Wijnberg te Kampen.

Kampen mag zich er op beroemen de oudste burgeres van Nederland in haar midden te herbergen. Wij hebben voor eenige dagen melding gemaakt van het jaarfeest der nu 106-jarige en van de belangstelling haar betoond. In 't nummer van de *Prins* vinden wij heden haar portret terwijl haar in de *Kamper Ct.* een vriendelijk woord is gewijd naar aanleiding van een bezoek op den jaardag ten haren huize gebracht. Men weet dat zij zich mag verheugen in de goede zorg van haar 78 jarige dochter.

„Kom boven, meneer. — Zeker ontvangen we vandaag. Ieder jaar wordt de belangstelling grooter en alle bezoekers zijn heel welkom!" We gingen de trap op en werden door het vriendelijke oude dametje in een kleine woonkamer ontvangen en vandaar in een iets ruimer, sober maar net gemeubileerd vertrekje geleid (samen uitmakende de geheele bovenwoning, voor de behoeften der bewoonsters echter volkomen voldoende). Een tafeltje-welbereid, door vriendenhanden aangericht, duidde aan, dat er in den loop van den middag op druk bezoek gerekend werd.

In een klein alcoof, waarvan de deuren wijd geopend waren, stond het ledikant, waarin de jubilarisse lag of liever zat, eenigszins ineengezakt en door kussens in de lenden gesteund. Daar hadden we haar dus vóór ons, de oudste van het land, de vrouw die drie eeuwen heeft gekend, die gebeurtenissen heeft beleefd die voor ons reeds lang historie geworden zijn, die feiten heeft gezien waarover bijna een eeuw is heengegaan (ze spreekt in heldere oogenblikken nog van Napoleon's intocht door de Diezerstraat, van de latere verschijning der kozakken bij Zwolle en van den indruk door een en ander in haar kring veroorzaakt), de tijdgenoote van mannen en vrouwen, wier werken, snel leven als wij doen, haast tot de antieke gerekend worden. Met belangstelling beschouwden we deze levende reliquie uit een vorige periode en brachten haar onze stille hulde. Stille, want „ik zal u maar niet voorstellen", had de dochter gezegd, „anders gaat ze er over denken en dat brengt haar in de war." Een om het hoofd geknoopt wit doekje omgaf het gerimpelde maar toch nog blozend oudvrouwtjes gezicht met bijna gesloten oogleden en zonder uitdrukking. Blijkbaar onbewust van onze nabijheid plukte zij met de verschrompelde, pezige handen rusteloos aan hoofddoek of lakens. „Jane, Jane", klonk opeens klagend de verrassend krachtige stem der oude vrouw, terwijl zij met drukke bewegingen het halsdoekje losknoopte en met kregel ongeduld de dekens terugschoof, „zoo warm, zoo warm en die dekens zijn zoo zwaar op de voeten" (voor de feestelijke gelegenheid was een overdeken over het bed gespreid), en na een opmerking van de dochter vrij snibtig: „ja, jij voelt het niet, maar ik wel, ik wel." Een poosje later klonk eensklaps de vraag „of die rijksdaalder van mevrouw X. wel opgeborgen was" (hiermee doelende op het geld voor een cadeau, eenige uren te voren door een bezoekster geschonken), — bewijs dat het herinneringsvermogen nog vrij helder is. Bij bezoeken van vrienden en oude kennissen weet zij zich ook nog terstond personen en familie-verhoudingen te binnen te brengen, al vraagt ze ook dikwijls naar den welstand van personen, die al jaren geleden gestorven zijn.

Terwijl de zintuigen sterk afnemen (de gezichtszenuw reageert nog slechts op indrukken van licht en duisternis en de doofheid neemt ook merkbaar toe), blijft de spijsvertering uitnemend, wel opmerkelijk bij een lichaam, dat alle beweging mist. Met den meesten smaak wordt een boterhammetje met gelei of met rookvleesch verorberd en 's middags iets uit de gewone middagpot (wat groente, een aardappeltje, een stukje fijngesneden vleesch), terwijl zij hunkert naar haar kopje koffie en later op den dag naar haar bouillon. Een andere opvallende bijzonderheid is het gevoel voor zindelijkheid van het oudje, wat zelfs aan het overdrevene grenst; sommige nachten wordt de trouwe verpleegster tot zeven maal toe geroepen te helpen. En hier is het oogenblik om onze bewondering en eerbied te betuigen aan dat 78 jarige krasse, dappere vrouwtje, dat met totale zelfverloochening zich wijdt aan de onafgebroken verzorging van de hulpelooze moeder; die op een leeftijd, waarop alle anderen zèlf verpleging en rust genieten, nacht en dag in de weer is, opdat het die moeder aan niets ontbreekt. Wel komt zuster Bronsveld om den anderen dag haar krachtige hulp bieden, maar den overigen tijd staat zij, de bijna 80 jarige, toch geheel alleen voor haar zware taak.

Kort na de viering van het eeuwfeest (bij die gelegenheid zijn zij gekiekt; een dergelijk verzoek is nu van de hand gewezen) kregen moeder en dochter influenza en van af dien tijd wilde de oude vrouw het bed niet meer verlaten. Ondanks dit bijna zes jaren liggen vertoont zich geen spoor van doorliggen.

Mevrouw Abrahams—Wijnberg heeft betere dagen gekend, toen haar man nog te Zwolle zijn goedbeklante juwelierszaak dreef en zij er zelfs eigen rijtuig op nahielden. Later zijn zij naar Amsterdam verhuisd, terwijl de vier oudste kinderen allen een bestaan vonden te Londen, waar nu nog verschillende kleinkinderen wonen. Sinds 1863 wonen de beide vrouwen hier, de laatste 14 jaar op het bekende bovenhuisje in de Hofstraat. Op het oogenblik is de geldelijke positie der beide oudjes bepaald treurig: door het totaal ontbreken van eenig vast fonds, zijn zij op de liefdadigheid aangewezen en ofschoon de Kamper geloofsgenooten en anderen zich niet onbetuigd laten, is meerdere financieele steun dringend noodig.

Behalve de jongste dochter (de nu 78-jarige Jane) zijn alle kinderen (twee zoons en twee dochters) de moeder lang voorgegaan in het graf (de oudste zoon, fabrikant te Londen, is omgekomen door een gasontploffing, die ook zijn fabriek vernielde), maar van al deze sterfgevallen is zij zorgvuldig onkundig gehouden. Zij weet niet beter, of allen leven nog; in dien waan wordt zij versterkt door gefingeerde brieven, opgesteld in den geest van vroegere ontvangene, welke haar dan worden voorgelezen. Intusschen moet dit opstellen nog met zorg gebeuren, want meer dan eens wordt de lectuur onderbroken door knorrige opmerkingen, zooals „Hoe heb ik het nu? Laatst schreef hij zus en nu zoo!"

Weer uitgeleid door het vriendelijke, bij de hande vrouwtje gingen wij heen, met den wensch dat velen aan de oproeping van den heer D. Stibbe mogen gehoor geven om den levensavond van deze beide vrouwen, ook van de dochter, van materieele zorgen te bevrijden. Schatten worden niet verlangd, want de behoeften zijn bescheiden.

Aanbestedingen.

Heden is aan het gebouw van het provinciaal bestuur alhier, onder nadere goedkeuring, bij enkele inschrijving aanbesteed: Het uitvoeren van vernieuwingen, herstellingen, verf- en teerwerk, aan de kunstwerken, gebouwen, enz. van de Dedemsvaart en hare zijtakken, gedurende het jaar 1905, in twee perceelen.

Ingeschreven werd: Op het eerste perceel (raming f 3400) door Wolter Admiraal Hz. te Hasselt voor f 3450, en op het tweede perceel (raming f 2265) door Jan en Johannes Nuis te Avereest voor f 2364.

— Door de Maatschappij tot exploitatie van Staatsspoorwegen zal op 28 Maart a.s. op haar Centraalbureau te Utrecht worden aanbesteed bestek no. 1015: Het maken van gebouwen en inrichtingen met daarmede in verband staande werken, ten behoeve van werkplaatsen en magazijnen voor den dienst van weg en werken, op het station Utrecht. Raming f 285,500.

* Ambt Hardenberg, 16 Maart. Door B. en W. werd heden in 't gemeentehuis te Heemse aanbesteed

het bouwen van een school met onderwijzerwoning te Ebbenbroek. Ingeschreven werd door De Boer van Coevorden voor f 9885, Van der Sluis te Wijhe en Grolleman te Zwolle voor f 10297 en B. C. Koeslag te Heemse voor f 10870. Voor de gunning werd 14 dagen genomen.

Vischmarkt.

ZWOLLE, 17 Maart. Heden ochtend ten vischafslag aanggevoerd 3 partijen kabeljauw, schelvisch, schol en schar, verkocht in 204 koopen. Opbrengst f 90.12.

Kabeljauw gold tot f 1.90 per stuk.

Kerknieuws.

ZWOLLE, 17 Mei. Naar wij vernemen, zal Ds. H. Visser, beroepen predikant bij de Ned. Herv. gemeente alhier, 7 Mei zijn intrede doen. Als bevestiger zal optreden dr. J. H. Gunning, pred. te Utrecht.

Ned. Herv. kerk. Beroepen te Diepenveen C. R. van Lelyveld, pred. te Goes.

Aangenomen naar Melis- en Mariakerk A. E. Eijkman, cand. te Amsterdam.

— Op de anti-rev. partijdag, heden te Groningen gehouden, werd door prof. mr. Fabius van Amsterdam het woord gevoerd over „Vrijheid in het maatschappelijk leven", door mr. A. de Jong van Rotterdam over „Bij de gratie Gods", terwijl mr. H. van der Vegte van Zwolle, heden avond een rede houdt over „De wapenschouwing voor den slag".

De heer Wirtz, hoofdredacteur der *N. Prov. Gr. Ct.*, presideerde de vergaderingen.

Predikbeurten te Zwolle.

Zondag 19 Maart.

Groote Kerk. Voorm. te 10 ure Ds. Van Wijk.
Broerenkerk. Voorm. te 10 ure Ds. Kamp.
Bethlehemsche Kerk. Voorm. te 10 ure Ds. De Haan. — 's Avonds te 6 ure Ds. M. J. Beukenhorst van Laren (G.).
Bij het einde van deze beide diensten collecte voor de Vereeniging voor Christelijk Volksonderwijs.
Église Wallonne. Matin 10½ heures Mr. Souche.
Lutherscho Kerk. Voorm. te 10 ure Ds. Alers.
Doopsgezinde Kerk. Voorm. te 10 ure Ds. Van Gilse.
Gereformeerde Kerk **(Plantagekerk).** Voorm. te 9½ ure Ds. Ploos van Amstel. — 's Avonds te 5 ure Ds. Hessels.
Oosterkerk. Voorm. te 9½ ure Ds. Hessels. — 's Avonds te 5 ure Ds. Ploos van Amstel.
In alle diensten van Plantage- en Oosterkerk collecte voor het schoolfonds.
Chr. Geref. Kerk. Voorm. te 10 ure Ds. Koomans. H. Avondmaal. — 's Avonds te 5 ure Ds. Koomans. Dankzegging. — Woensdag avond te 7½ ure Ds. Koomans.
Protestantenbond. Jongeliedenkerk. Zondag 19 Maart, vm. te 10 ure, in het gebouw van den Protestantenbond (Thorbeckegracht), Mej. A. Naber van Assen.
Bethlehemsche Kerk. Zondag middag te 12½ ure Kinderkerk.
Gebouw **Geloof en Vrijheid**, Goudsteeg. Zondag avond 6 uur samenkomst.
Lokaal **De Ster.** Zondag avond te 8 ure Bijbellezing.
Lokaal **Aa-plein.** Dinsdag avond 7½ ure Ds. De Haan.
Gebouw **De Dageraad.** Donderdag avond te 8 ure Ds. De Haan, Bijbellezing.
De Heer De Bode is verhinderd Zondag te catechiseeren.

Academie- en schoolnieuws.

— Op verzoek is eervol ontslag verleend aan dr. J. van der Hoeve als assistent voor de oogheelkunde, en aan F. A. W. Kröner als assistent in het ziekenhuis (afd. oogheelkunde), beiden aan de rijks-universiteit te Leiden, en in hun plaats benoemd van 1 April tot 31 Dec. 1905 F. A. W. Kröner en A. Verwey.

— Tot assistent van den hoogleeraar dr. A. F. Holleman bij het onderwijs aan de organische afdeeling van het chemisch laboratorium aan de universiteit te Amsterdam is benoemd dr. G. L. Voerman.

EXAMEN HANDWERKEN.

Zwolle, 17 Maart. *Nuttige.* Geëx. 15 candidaten; geslaagd de dames G. Broeze te Hengelo (O.), G. Brongers te Winschoten, G. Reekers te Almelo, H. Schmidt te Niezijl, E. R. Vlieg te Veendam, G. T, Stel te Oldekerk, J. J. Ganzevoort te Ten Boer en D. Pell te Eenrum.

Waterberichten

Katerveer, 17 Maart (8 u. vm.). 1 46 M. boven N. A. P. Was 3 cM

Keersluis te Zwolle, 17 Maart. (8 u. vm.). 0.05 M. onder N. A. P. Was 8 cM

Kampen, 17 Maart. (8 u. vm.). 0 13 M. boven N. A. P. Was 11 cM.

Keulen, 17 Maart (8 u. vm.). *Officieel.* 3.78 M. boven Nul Val 9 cM

Volgens *Reuter's Agentschap* was de stand van het water te 11 uur 3 77 M. boven Nul

Mannheim, 16 Mrt (12 u. nm.). 3.48 M Val 0 cM
Mainz, 16 Maart (12 u. nm.). 1.49 M Was 3 cM
Coblenz, 16 Maart. (6 u. vm.). 3 44 M Val 7 cM

Burgerlijke stand van Zwolle.

ONDERTROUWD: 17 Maart. W. Mars en J. Gols, Ooster Enk.

GEBOREN: 16 Maart. Hendrikus Willem, z. van J. van den Bos en H. de Haan, Hoekstraat. — Jacobus Johannes, z. van J. J. Bartholomeus en A. Geel, Vischpoortenplas. — 17 Maart. Peter Johann Friedrich, z. van J. D. Aarts en G. L. Lambeck, Klaasboerstraat. — Johan Hendrik, z. van H. Collet en Z. W. Willems, Groenewegje. — Anna Josephina, d. van A. G. Orie en H. J. Paalman, Ossenmarkt.

OVERLEDEN: 17 Maart. H Kamphuis, 64 j., wed. van G. Klumper, Achter de Hoven in Assendorp.

TELEGRAFISCH WEERBERICHT

volgens opgaven van het Kon. Ned. Meteorol. Instituut

Vrijdag 17 Maart 's voorm. 8 uur.

Overzicht. De stand van den barometer, die in Noord-West-Europa rees, wisselt van 740 mM. te Stornoway tot 765 mM. te Haparanda De depressie, die ten noordwesten der Britsche eilanden ligt nam in diepte af, terwijl het hoogdruk-gebied boven de Bothnische golf in beteekenis vermeerderde. De temperatuur, die in Duitschland daalde, rees in West-Europa.

Verwachting. Matige zuidwestelijke wind, veranderlijke bewolking, weinig verandering in temperatuur.

TELEGRAMMEN

DEN HAAG, 17 Maart. Benoemd tot betaalmeester in Den Haag A. van Strijen, thans te Amsterdam; tot lector aan de rijks universiteit te Groningen voor onderw. in de nieuwe Eng. taal en letterk. en tevens tot leeraar aan het gymnasum aldaar A. Swaen, leeraar aan het gymn. te Amsterdam, en H. Weersma, leeraar aan de rijks hoogere burgerschool te Veendam; tot vertegenwoordiger van de regeering op het internationaal middenstand-congres te Luik R. Tutein Nolthenius te Amsterdam.

Bevorderd bij het hoofdbestuur der posterijen en telegrafie tot referendaris A. de Vulder van Noorden, thans hoofdcommies; tot hoofdcommies W. Wijsman, thans commies; tot commies W. Liernur en J. Zeij, thans adj.-commiezen; tot 1en klerk J. Durrer en J. Hakkert, thans 2e klerken.

DEN HAAG, 17 Maart. **Eerste Kamer.** Aangenomen zijn verschillende wetsontwerpen, waaronder de staatsleening voor Ned. Indie. Bij het debat herhaalde de minister van kolonien zijn voornemen om later een zuivere koloniale leening te sluiten en ontwikkelde hij verschillende bezwaren tegen het denkbeeld van den heer Van den Biesen om Indie te redden door wederinvoering van dwangculturen, maar hij was minder tegen gouvernementsondernemingen in vrijen arbeid zonder concurrentie met particulieren. De heer Waller besprak de dringend noodige versterking der middelen, waarop 's ministers streven gericht blijft. De heer Van den Biesen heeft het voornemen aangekondigd om later de cultuurkwestie te behandelen. Goedgekeurd zijn de provinciale heffingen in Friesland. Inzake den rijksweg Amsterdam—Haarlem beloofde de minister van waterstaat herstelling van den weg die onder den aanleg van de electrische tram geleden heeft.

De Kamer is tot nadere bijeenroeping uiteengegaan.

DEN HAAG, 17 Maart. **Tweede Kamer.** De behandeling der onderwijzerspensioenwetten is voortgezet. De Minister nam bij de overgangsbepalingen over een amendement van den Ketelaar om de onderwijzers, thans in dienst of op wachtgeld gesteld, pensioengerechtigd te maken, ook voor den tijd dien zij doorbrachten in de waarneming van vreemde onderwijzersplaatsen of die welke door schorsing of tijdelijke ontstentenis open kwam, mits de belanghebbenden uiterlijk 3 maanden na het inwerking treden van de wet daartoe het verzoek doen aan den minister en een bijdrage storten van 2 ten 100 van de som der wegens die diensten genoten belooningen. Alvorens dit voorstel over te nemen verklaarde de minister uitdrukkelijk dat hij dit alleen doet omdat het hier geldt overgangsbepalingen. Hiermede was de behandeling van 't ontwerp A geëindigd. Later volgt stemming.

Bij ontwerp B, regelende het weduwen- en weezenpensioen, lichtte de heer Ketelaar een amendement toe om aan de wet terugwerkende kracht te verleenen tot den datum van indiening. De Minister oordeelde dit amendement, hoe aanlokkelijk ook, onaannemelijk, als in strijd met de pensioenregeling. De heer Smeenge verdedigde het amendement, betoogende dat er hoegenaamd niets onrechtvaardigs in gelegen is tegenover de tegenwoordige pensioengerechtigden hetgeen de Minister had aangevoerd. De heeren Ter Laan en Bijleveld ondersteunden eveneens het amendement, verzoekend aan den Minister aan de Kamer over te laten zich omtrent deze daad van barmhartigheid uit te spreken.

De heer De Waal Malefijt opperde verschillende bedenkingen tegen het amendement, dat geen terugwerkende kracht aan de wet geeft, want dan toch zouden de bijdragen ook gestort moeten worden van den dag der indiening af. De heer Ketelaar vroeg of de regeering zou meegaan, indien hij zou voorstellen aan de wet slechts terugwerkende kracht te verleenen tot 1 Jan. 1905. De Minister erkende, dat de financieele bezwaren hierdoor verminderen, maar bleef zich principieel tegen het amendement verzetten, opmerkende, dat men geen barmhartigheid mag oefenen op andermans kosten. Laten, voegde de Minister er aan toe, die machtige onderwijzersbonden, waarvan op paedagogisch en politiek gebied zooveel invloed uitgaat, die barmhartigheid betrachten.

De heer Ter Laan hield tegenover den heer De Waal Malefijt vol, dat het ontwerp wel degelijk verwachtingen heeft opgewekt en noemde 't gruwelijk, dat de Minister de onderwijzers zelf wil laten voorzien in hetgeen het amendement beoogt. Naar aanleiding van 's ministers bestrijding ook van den datum Jan. 1905 handhaafde de heer Ketelaar zijn oorspronkelijk amendement. Hij kwam er ook tegen op, dat de minister verwezen had naar de particuliere liefdadigheid.

De Minister van financien bestreed het amendement dat verworpen werd met 40 tegen 18 st.

De behandeling van ontwerp B is nu eveneens geëindigd. Stemming later.

Daarna werd een begin gemaakt met de beraadslaging over ontwerp C, regelende de leeraarspensioenneering. Op dit ontwerp is ingediend een amendement door den heer Bos en Smeenge om ook de gesubsidieerde bijzondere middelbare scholen in de pensioenregeling op te nemen.

De Voorzitter, de heer De Waal Malefijt en de Minister maakten bezwaar dit voorstel als amendement in dit ontwerp toe te laten. Met 34 tegen 22 stemmen werd besloten het amendement *niet* toe te laten.

Bij verder debat bepleitte de heer Ter Laan de opneming van amanuensis en concierges in de pensioenregeling.

De Minister antwoordde, dat deze personen, geen onderwijzer of leeraar zijnde, buiten de wet moeten vallen. Vervolgens lichtte de heer Ter Laan een amendement toe om de leeraren in Fransch, Duitsch en Engelsch, welke alleen akte *a* bezitten en daarom niet vast aangesteld kunnen worden, in de wet op te nemen. Na bestrijding door den Minister werd 't amendement verworpen met 42 tegen 11 stemmen. Op verzoek van den heer Ketelaar verklaarde de Minister zich alsnog bereid een gisteren in het ontwerp A begane vergissing te herstellen en in dat ontwerp nader te bepalen dat de gymnastiekonderwijzers aan bijzondere en openbare kweekscholen onder de pensoenregeling vallen. Na de bestrijding door den Minister trok de heer Roodhuijzen in zijn amendement om voor directeur enz. aan gymnasia enz. mogelijk te maken scheiding tusschen eigen en weduwen pensionneering.

Alle met de pensionneering verband houdende wetsontwerpen zijn afgehandeld. Later eindstemming.

De Minister heeft overgenomen een amendement van den heer Smeenge, waarborgende de tegenwoordige deelgerechtigden tegen eventueele schade, voortspruitende uit opneming der nieuwe categorie in de pensioenfondsen.

Overeenkomstig den wensch van den heer Röell is besloten eerst Woensdag bijeen te komen voor de behandeling der onderwijsnovelle.

DEN HAAG, 17 Maart. Overleden op 81-jarigen leeftijd de heer W. F. van Erp Taalman Kip, oud-minister van marine in de kabinetten Heemskerk en Van Lijnden, vroeger havenmeester van Amsterdam.

AMSTERDAM, 17 Maart. De Nederlandsche Bank verlaagde het disconto van 3 op 2½ pct.

AMSTERDAM, 17 Maart. In de wateren bij Nieuwkoop zijn gisteren onder leiding van de Vereeniging tot veredeling van den Nederl. vischstand, in tegenwoordigheid van vele belangstellenden uit Rotterdam, Den Haag, Amsterdam enz., 1000 jonge en 100 teelrijpe Amerik. Catfishes uitgezet, wat de aangrenzende polders, alsmede de Amstel en de Rijn ten goede zal komen. Deze fijne vischsoort wordt te Parijs verhandeld voor 400 à 750 francs de 1000 jonge catfishes.

— De vrijzinnige propaganda-club van jongliberalen alhier is gereorganiseerd op de leest der vereeniging „Vooruitgang". In elk der negen kiesdistricten is een club met een districtsbestuur, onderling verbonden door het centraal bestuur.

Rusland en Japan.

PETERSBURG, 17 Maart. Kuropatkine is van het oppercommando ontheven en door Linewitsch vervangen. Kuropatkine behoudt de waardigheid van generaal-adjudant des keizers.

TOKIO, 17 Maart. De Japanners maakten vele gevangenen. De Russen vernielden de uitgestrekte opslagplaatsen bij Tieling.

TOKIO, 17 Maart. Het hoofdkwartier seint: Het station van Tieling, een schitterend bouwwerk, en de bijgebouwen, benevens de voorraden, die in het station waren opgestapeld zijn in brand gestoken. Tweederde deel werd vernield. Wij veroverden veel buit en maakten een groot aantal gevangenen. Van den rechtervleugel zijn geen bijzonderheden ontvangen.

LEEUWARDEN, 17 Maart. Ter veemarkt waren heden aangevoerd:

93 Stieren	enter-	f 90	tot	f 120
	twenter-	„ 130	„	„ 280
14 Ossen		„ —	„	„ —
104 vette koeien		„ 230	„	„ 250
902 Melk- en kalfkoeien		„ 135	„	„ 245
59 Pinken		„ 60	„	„ 80
123 vette Kalveren		„ 18	„	„ 45
Graskalveren		„ —	„	„ —
259 nuchtere dito		„ 6	„	„ 10
104 vette Schapen		„ 23	„	„ 26
140 Weideschapen		„ 22	„	„ 24
12 Lammeren		„ —	„	„ —
94 vette Varkens		„ 80	„	„ 95
112 magere dito		„ 40	„	„ 45
477 vette Biggen		„ 20	„	„ 30
338 Speenvarkens		„ 4	„	„ 7
7 Bokken en Geiten		„ —	„	„ —
21 Paarden en 0 veulens		„ 75	„	„ 100

Te zamen 2859 stuks vee.

Vette Varkens 22 tot 25 ct. per ½ kilo.
Varkens Londensche markt 20 „ 22 „ „ „ „

In rundvee handel stemmig, wolvee iets beter en in varkens gewild.

DEVENTER, 17 Maart Boter per ½ vat 1e soort f 23.50 à 24.00, 2e soort f 22.00 à 23.00, 3e soort f 20.50 à 21.50. Eieren de 100 stuks f 3.00 à 3.75. Biggen, geldende f 1.10 à 1.60 per week

ZUTPEN, 17 Maart. *Botermijn* Heden aangevoerd 4510 KG. Hoogste prijs f 1 27, laagste prijs f 1.17, middelprijs f 1 24 per KG.

AMSTERDAM, 17 Maart Koffie goed ordinair 32½ ct. bij partijen.

AMSTERDAM, 17 Maart (Officieel) Rasp olie per 100 kilogram vliegend 24, 23½, lev. Mei 23, 23⅛, lev. Sept./Dec 22⅞. Lijnolie per 100 kilogram vliegend 17, 16¾, 16⅝, 16¾, lev. April Mei 16⅞, lev. Juni/Aug. 17½, 17⅜, lev. Sept./Dec. 18, 18⅛, lev. Jan/Mei 18½.

LEEUWARDEN, 17 Maart. Boter, eerste soort, f 48.00, fabrieksboter f 46.50 à 50.00, commissie f 49 00.

Kaas: fabrieks f 30.00 à 44 00, boeren 00.00.

SCHIEDAM, 17 Maart. Moutwijn. Noteering Commissie uit de Kamer v. Kooph. aan de beurs f 9 25, Bond v. Distillateurs gevestigd te Rotterdam f 10 00

LIVERPOOL 17 Maart Katoen. Heden verkocht 10000 balen. Invoer 220 balen. Markt prijsh

BERLIJN, 17 Maart Slotprijzen graanmarkt. Rogge op op Mei 145 00, op Juli 145 75, September 144 00. Tarwe op Mei 176 00 op Juli 177 00. Raapolie op Mei 47.30, op Oktober 48 50.

KEULEN, 17 Maart. Raapolie dadelijk 50 00, op Mei 49 50.

Weder: Heldder.

LONDEN, 17 Maart. Tarwe rustig en ¼ sh. lager, gerst vast, haver en meel gedrukt, mais rustiger.

LONDEN, 17 Maart. Friesche boter 1 2 à 1 6.

PARIJS, 17 Maart. Raapolie op Maart 52 00 op April 52 00, 4 maanden van Mei 51.00, 4 laatste maanden 50 75. Meel (Bloem van Parijs) 100 kilo, op Maart 29 90, op April 30 25, op Mei/Juni 30 75 4 maanden van Mei 30 90 Tarwe op Maart 23 60, op April 23 90, op Mei/Juni 24 30, 4 maanden van Mei 24 10 Rogge op Maart 15 40 op April 15.40, op Mei/Juni 6.00, 4 maanden van Mei 15 75

Suiker 88° dadelijk fr. 36.75 à 37 00.

Weder: Betrokken.

LONDEN, 17 Maart 2¾ pct. Consols op April 91⅛

PARIJS, 17 Maart Nieuwe 3 pct. rente 99 55

Financieele mededeelingen.

De bruto ontvangsten van den spoorweg Almelo-Salzbergen waren over de maand November 1904 f 44,724.2[illegible], tegen f. 43,953.72 over dezelfde maand van 1903.

— De opbrengst der Geldersch-Overijsselsche Stoomtram-Maatschappij bedroeg over de maand Febr. 1905:

Reizigers f 1146 24, Goederen f 3079.63, Diversen f 188.92, totaal f 4414.79½

Sedert 1 Januari is de opbrengst: 1905 f 8787.60, 1904 f 7623.41½ en 1903 f 6726.57.

— Bij de effectenveiling, gisteren te Amsterdam gehouden, werd o. a. besteed voor een aandeel Koninkl. Ned. Locaal Spoorweg-Maatsch. „Willem III", groot f 250, 118 pct.

Voor bewijzen van uitgestelde rente Nederl Centraal Spoorweg-Maatsch., groot f 4.30, 20 pct, en voor die, groot f 2.35, 35 pct.

RECHTSZAKEN.

Rechtbank te Heerenveen.

16 Maart. De rechtbank heeft o. m. de volgende vonnissen gewezen:

B. v. d. W. en S. t. H. te Kuinre, die 22 Jan. jl. in de herberg van Koopmans te Schoterzijl zich schuldig maakten aan huisvredebreuk, mishandeling en vernieling, werden ieder veroordeeld tot een gevangenisstraf van 5 m. — J. L. te Oldemarkt, die 24 Jan. te Wetering tegen de politie optrad, nadat deze zijn broeder verwijderde, werd veroordeeld tot 6 w. gev.straf.

Geveilde perceelen.

Door notaris Verbeek zijn gisteren de volgende goederen geveild:

Voor de erven Vinke 10 perc. bouw-, weiland, moesgrond, heide en hooiland, gelegen te Groot-Driene. Kooper van perc. 1–5 G. A. Lasonder, Enschede, voor f 2560, van perceel 6–8 Ludwig van Heek, Enschede, voor f 840, van perc. 9 G. J. Nijhof, Twekkelo, voor f 85, van perc. 10 B. Leusink, Hengelo voor f 160.

Voor Hendrik ter Morsch een huis met schuren en 1 H.A. land en heide, gelegen te Groot-Driene. Kooper Ludwig van Heek, Enschede, voor f 800.

Voor de erven Evert Rademaker 6 perc. bouw-, weiland en heide, nabij de Waarbeek. Kooper W. Wilmink Bdz. voor f 950. Een woning met tuintje, gelegen achter den Ouden Molen, Hengelo. Kooper Herman Grijzen, Groot-Driene, voor f 1205.

ADVERTENTIEN

Heden ontsliep zacht en kalm onze geliefde Man en Vader, Behuwd- en Grootvader, de Heer H. KAMPHUIS, in den ouderdom van ruim 78 jaar.

Uit aller naam,
Wed. H. KAMPHUIS—DIKKESCHEI.

HEERDE, 16 Maart 1905.

Onze hartelijke dankbetuiging aan allen, die blijk gegeven hebben van hunne belangstelling gedurende de ziekte en bij het overlijden van onze geliefde Dochter en Zuster JANNA HENDRIKA. Bijzonder aan Dr. VAN IJSENDIJK en Zuster DEKKER voor de voorbeeldige zorg en liefdevolle verpleging aan het ziekbed betoond.

Uit aller naam,
A. TE KIEFTE.

ZWOLLE, 16 Maart '05.

Zwolsche Hockey-Club.

Zondag 19 Maart

WEDSTRIJD tegen de Hengelosche Hockey Club

op het terrein bij het Frankhuis.

Aanvang 2 uur.

SCHOUWBURG ZWOLLE

Woensdag 22 Maart 1905, 8 uur,

Tooneelvoorstelling

No. 6 van het Abonnement

TE GEVEN DOOR DE

KONINKLIJKE VEREENIGING HET NED. TOONEEL

De Wereld waarin men zich verveelt

Blijspel in 3 bedrijven van E. PAILLERON.

Entrées 1e rang f 2.—; 3e rang f 0.75.

Bespreken van plaatsen 's morgens van 10–12 uur voor HH. huurders; voor de overige plaatsen blijft de lijst ter inschrijving tot 12 uur geopend; onmiddellijk daarna loting.

Aanbestedingen.

De Dijkstoel van „Veluwe zal het

onderhoud der Waterleidingen in 1905

aanbesteden:

Te Wapenveld op 3 April.
„ Oene „ 5 „
„ Twello „ 8 „

Te Wapenveld en Oene zal tevens het **Vischwater** worden verpacht.

Een en ander nader in publicatien omschreven, die bij leden van den Dijkstoel, bij den Districts-Opzichter en bij den ondergeteekende verkrijgbaar zijn.

De Secretaris van „Veluwe",
J. B HUGENHOLTZ.

GEBR. BOERBOOM

MELKMARKT.

Ontvangen een groote collectie

Modern Koperwerk.

Met Goud bekroond { 's Gravenhage 1904, Groningen . . 1903, Smilde 1900

Soepgroenten voor Juliennesoep
merk „Eden", 10 ct. p. carton.
Alle soorten door heete lucht gedroogde
Groenten in Cartons
Groenten voor Erwtensoep
Groenten met aardappelen er door
(Gestampte pot).
Voedzamer en Gezonder dan nat geconserveerde groenten.
Vraag ze bij elken Winkelier.
A. J. POLAK, Fabrikant, **Groningen**

De Namaking is vleiend.
De Namaking is gevaarlijk.

VLEIEND: omdat men slechts de goede produkten namaakt.

GEVAARLIJK: omdat de door den namaker aangewende bestanddeelen niets waard zijn.

Indien het produkt van den namaker eenige waarde had, zou hetzelve onder zijn eigen naam verkocht worden en men zou zich niet bedienen om het te doen koopen van den goeden naam van een goed bekend merk.

Vertrouw U niet aan de middelen die aanbevolen worden, ten einde dezelfde ziekten te genezen als de Pink Pillen, want deze laatsten alleen hebben hunne bewijzen geleverd.

MEN BOOTST NIMMER NA WAT SLECHT IS.

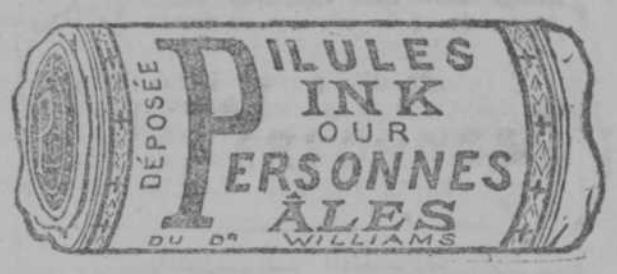

KOOPERS DER PINK PILLEN

eischt op het etiket het hierboven staand merk: blauwe afdruk op rosekleurig papier. Bovendien bevindt er zich op iedere doos een smal bandje papier, dat dwars over het rosekleurig omhulsel geplakt is en voorzien is van de vermelding:

„Prijs 1.75 Gld. per doos, 9 Gld. per 6 doozen. Eenig depothouder voor Nederland: Snabilié, „Steiger 27, Rotterdam. — Voor de gebruiksaanwijzing raadplege men de ingeslotene Hollandsche „Circulaire."

Verder geve men acht dat de echte Pink Pillen bij geen andere personen te verkrijgen zijn dan die onder de artikels als depothouder zijn aangegeven.

Zoo gij twijfelt bestelt ze alsdan rechtstreeks aan den Heer Snabilié, Hoofddepothouder voor Nederland, 27 Steiger, Rotterdam.

De namaaksels hebben nooit iemand genezen. De echte Pink Pillen genezen: bloedarmoede, bleekzucht, neurasthénie, algemeene zwakte, maagziekten, rheumatiek. Zichter de depothouder, waar onze echte Pink Pillen ook verkrijgbaar zijn: Wed. J. RAVE, Zwolle, Drogerijen en Apotheek.

STEEDS VOORHANDEN

Versche Groenten in blik

in ruime keuze, zoowel in **HUISHOUD** als **FIJNERE** soorten.

HUISHOUDGROENTEN . . . . . Liters blik 30, 35, 40 cents
„ . . . . halve „ „ 17½, 20, 22½ „

UITGEWOGEN versch en vrij van water

DOPERWTEN . . . . . No. 1 à 25 ct., No. 2 à 20 ct.
SPERSIEBOONEN . . . . . 20 „
SNIJBOONEN . . . . . 15 „
ANDIJVIE . . . . . 15 „
POSTELEIN . . . . . 15 „
SPINAZIE . . . . . 12½ „
OVERHEERLIJKE ZUURKOOL . 12 „
EXTRA FIJNE ROOKWORST

R. SCHUTTE, Luttekest. B 65, Telefoon 80

Chapellerie Luttekestraat B 17

ZWOLLE

ONTVANGEN

DE NIEUWE MODELLEN

HEEREN-HOEDEN

AANBEVELEND, **H. C. WILMINK.**

„Cailler"

fijnste Zwitsersche chocolade

Uitsluitend cacao en suiker.

JK 1001

Eerste Hypotheekbank

met of zonder Levensverzekering

Spaar- en Voorschot-Bank

der Eerste Nederlandsche Verzekering-Maatschappij

op het Leven en tegen Invaliditeit.

Korte Poten 7b. **'s-GRAVENHAGE.** Telefoon No. **290.**

Homoeopathische Apotheek.

Origineele verpakkingen

van Dr. WILLMAR SCHWABE te Leipzig.

G. B J DE BARBARSON, Apotheker, ZWOLLE.

Bethlehemsch Kerkplein. Telefoonnummer 140

J. E. VAN DIJK L Jz.

Blijmarkt 90

in FIJNE en HUISHOUDGROENTEN

	per liters blik	per halve liters blik
Snijboonen	32½	17½ cent.
Sperciebonen	32½	17½ „
Doperwten	32½	17½ „
Witte Capucijners	32½	17½ „
Wortelen	32½	17½ „
Spinazie	32½	17½ „
Andijvie	32½	17½ „

Handelsberichten.

ALMELO, 17 Maart (LEDEBOER & Co.). Agio op Pruisisch zilver, inkoop 2 1/16, goud en papier, idem 2.00. Inkoop zicht Londen 12.08½. Verkoop zicht Londen 12.08½.

ESSCHEDE, 17 Maart Agio op Duitsch goud en papier f 1 60. Idem op zilver f 1 70

Beurs van granen, landbouwproducten, enz.

ZWOLLE, 17 Maart Inl. rogge. 70 KG., f 5.00 a f 5.10; gerst, 60 KG., buitenl., f 3 75 a f 3.90 witte haver, 46 KG., f 3 35 a f 3 45, zwarte haver, 46 KG., f 3 35 a f 3 45; zwarte haver, president, 46 KG., f 3.35 a f 3.45; witte zaaihaver, 46 KG., f 3.60 a f -.-; zwarte zaaihaver, 46 KG, f 3.60 a f -.-; paardeboonen, 80 KG., f 6 10 a f 6 30; lijnzaad per HL f 8.00 a f 8.25; groene erwten, per HL f - a f -; Zeeuwsche erwten per HL f 9.00 a f 9.25, stroo (rogge), per 500 KG, f 13 75 a f 14 00 stroo (haver), per 500 KG, f 12.75 a f 13.00; hooihaasel, per 500 KG., f 16.50, franco wal Zwolle, naar kwaliteit.

ZWOLLE, 17 Maart. Heden aangevoerd 12050 KG. boter, als: 550 KG. aan stukken van ½ KG., 482 ½ en 186 1/16 vaten. De prijzen waren heden, ook volgens opgaaf van het *consortium* van hh. boterhandelaren, als volgt: ½ vat prima kwaliteit f 24.00 a f 24.50, afwijkende f 23.00 a f 23 50, tweede soort f 22.00 a f 23.00.

Men besteedde voorts per KG. aan stukken f 1.10 a f 1.25, per 1/16 vat f 11.00 a f 12.00.

Particulier bericht. Ter botermarkt was heden de aanvoer veel grooter en bestond uit ruim 500 ½ en 200 1/16 vaten. De vraag voor het artikel blijft groot, zoodat de prijzen hooger zijn dan anders in dit jaargetijde het geval is; het laat zich aanzien, dat althans voorloopig geen verlaging is te verwachten.

Prima gold f 23.50 a f 24.00, beste 1e soort f 23.00 a f 23.50, afwijkende f 22.00 a f 23.00, tweede soort f 21.00 a f 22.00

1/16 vaatjes f 10.50 a f 12.00. I. T. JZ.

ZWOLLE, 17 Maart Aangevoerd 43 HL. aardappelen f 2.20 a f 2.50. 23000 eieren, per 100 stuks f 3 00 a f 3.50.

Beurs van Amsterdam.

Vrijdag 17 Maart

	Vor. koers.	Slotkoers.
Nederland, Cert. Ned. W. Sch. 2½	80 1/16	80
Dito, Obligatien . . 3	95 5/8	95 11/16
Dito, Certificaten 3	94 11/16	94 7/8
Hongarije, Goudl. 1881/94 . 4	100 1/8	—
Italie, Inschrijving 1862/81 . 5	100	—
Oostenr., obl. Kr. renteMei/Nv. 4	101	100 15/16
Dito, dito Jan./Juli. . . . 4	100 7/8	100 7/8
Portugal, 1e serie . . . 3	68 9/16	64 5/8
Dito, 3e serie 500 frs. . . 3	64 1/2	64 9/16
Dito, dito Tabaksmonopolie . 4½	98 7/16	98 3/8
Rusland, Iwang. Domb. obl. . 4½	92 5/8	—
Obl. tinnenl. 1894. . . . 4	87 7/8	87 7/8
Dito Goudleen. 1880 R. 125 . 4	83	83
Dito dito 1889 Rothsch. R. 125 4	82 1/2	—
Dito leening 1867/39 . . . 4	86 7/8	83 5/8
Dito Gr. Russ. sp. '88. . . 4	82	81 1/4
Dito Kursk Chark Azow 1889 4	86	—
Dito Orel-Vitebsk R. 125. . 4	81	—
Dito Zuid-West sp. R. 125 . 4	84 1/4	—
Dito Goudleening 1889 . . 2	68 15/16	—
Dito dito 1894 3	92 1/4	92
Spanje, obl. perpet. schuld . 4	84 1/2	—
Turkije, obl. gepr. schuld . . 4	95 3/8	95 1/16
Dito, leening 1902 . . . 4	86	—
Dito, geünific. schuld 500 fr 4	84 1/8	84 11/16
China, zilverleening 1894 . 7	95	—
Japan, obl. leening 1899 . . 4	86 11/16	87
Mexico, binnenl. Aft. . . . 5	47 1/2	47 5/8
Dito, 1899 Bel. vr. Goudl. . 5	104 1/2	—
Brazilie, obl. Londen 1889 . 4	87 1/2	87 1/2
Dito, Funding Loan 1898 . 5	103 11/16	103 1/2
Columbia, gec. Buitenl. Sch. . 1½	36 3/16	36 5/8
Dominicaansche Rep. obl. . 2½	35 3/8	35 1/16
Venezuela, obl. 1881 £ 100 . 4	47 3/16	46 1/4
Ned. Bank, aand. . . . . —	207	208 1/2
Cultuur-M. Vorstenl. aand. . —	99	91 9/16
Koloniale Bank, aand. . . . —	76	76
Ned. Handel-Maats. op reco. . —	177 3/4	178 5/8
Ned. Ind. Handelsbank, aand. —	129	130
Ned. Am. Stoomv. Mij., aand. —	97	97
Ned. Kon. Petrol-br., aand. . —	534	539
Moesara-Enim Petr.-Ms. aand. —	120	120 1/4
Perlak Petrol.-Ms., A., serie A —	149 1/2	—
Schibaieff Petrol.-Ms., gew. A —	64	64
Sum. Palemb. Petr.-Ms. aand. —	66 1/2	66
N. Afrik. Handelsvenn., aand. —	118	—
Amer., Car & Foundry, gew. A. —	36 1/2	31 9/16
Arkansas Constr. Cij. cert. . —	f 13	f —
Intern. Landsyndicaat. . . . —	f 48 1/4	f 47 1/2
U.S. Steel Corpor. gew. aand. —	36 1/4	35 3/8
Penns. Corp. First, Mortg. B 6	106	—
Dito, Corp. Lim. c. v. pref. A. —	47 1/4	45 15/16
Holl. IJs. spoorweg aand. . . —	105	105
Maats. Expl. Staatssp. aand. . —	115	—
Dito, dito 1887 . . . . . 3½	98 7/8	98 1/2
Ned. Centr. spoorw. aand. . . —	31 1/8	31 1/8
Dito, obl. f 1000 3	88 1/2	—
Dito, Ind. spoorw. aand. . . —	208 1/2	209 3/4
N.-Br. Boxtel-W. '76/80 . . —	97 1/4	—
Dito, 2e hyp. . . . . —	19 1/2	—
Engeland, Great N. Piccad., A. 4	92 1/2	92 1/2
Underground Electric Railw. 5	101	—
Italie, Zuid-Ital. spoorw. . . 3	68 15/16	68 15/16
Polen, Warschau-Weenen A. —	153 1/4	156 1/2
Portugal, Kon. Tr Afr. sp. obl. 5	92 3/4	—
Rusland, Wladikawkas, obl. . 4	86 1/4	85 3/4
Dito, 1896 Prior obl. . . . 4	83	—
Amerika, Atchis. Top. gew. A. —	90 3/4	89 5/16
Dito, dito Algem. hyp. obl. . 4	101 3/4	101 7/8
Dito, Rock-Island Cy. gew. A. —	34 7/8	34 7/16
Dito, Clevel. Akron & Col., A. —	48 1/2	—
Dito, Colorado South. gew. A. —	26	—
Dito, dito, 2e prefer. . . . —	35	—
Dito, Denver Rio-Gr., gew. A. —	35 11/16	34 15/16
Dito, Erie spoorweg, gew. A. —	47 3/16	46 1/8
Dito, Kans. Cy. South. gew. A. —	30 3/8	29 11/16
Dito, dito pref. aand. . . . —	66 1/4	65 1/8
Dito, dito 1e hyp. obl.. . . 3	71 1/2	71 3/4
Dito, Louis-Nashv. c. v. a. . —	140 1/2	—
Dito, Miss. Kans. Tex. gew. A. —	32 1/8	31 7/16
Dito, dito, 1e hyp. obl. . . 4	99 1/2	99 3/4
Dito, dito, 2e hyp. obl. . . 4	85 1/2	—
Dito, Nat. Mexican, pref. A. —	41 3/8	—
Dito, dito, 2e pref. aand.. . —	22 3/8	22 9/16
Dito, N.-Y. Ontario West. A. —	61 15/16	60 1/2
Dito, Norfolk Western gew. A —	86	85 1/2
Dito, Oregon Calif. 1e hyp. obl. 5	102 1/2	—
Dito, Reading Comp. gew. A. —	94	—
Dito, Southern Pacific, gew. A. —	70 1/16	68 15/16
Dito, dito, goud obl. . . . 4	94 1/2	—
Dito, Central Pacific, 1e hyp. O 4	99 13/16	99 15/16
Dito, South. Railway. gew. A. —	36 1/16	35 1/4
Dito, Union Pacific, gew. A. —	136 3/4	134 5/8
Dito, dito Convert. obl. . . 4	134 1/2	—
Dito, Wabash Spoorw. pref. A. —	46 7/16	—
Dito, Canadian-Pac., aand. . —	149	—
Nederland. Amst. loten f 100. 3	109	109 3/16
België, stad Antwerpen 1887. 2½	103	103
Hongarije, Theiss Reg. Gen. . 4	164	175
Oostenrijk, Staatsleen. 1860 . 5	159	—
Dito, dito 1864 . . . . . —	281 1/2	285
Rusland, Staatsleen. 1864 . 5	385	—
Dito, dito 1866 5	323	—
Spanje, stad Madrid 1868. . 3	53 3/4	54 3/8
Turkije, Spoorwegleen. 1870 . 3	32 1/8	32 1/4

Prolongatie 2 pct.

Europeesche staatsfondsen waren voor Russen flauw; Nationale goed prijshoudend; Zuid-Amerik onregelmatig, Columbia vast, Dominica nauwelijks prijshoudend, Peru en Venezuela flauw, Brazilie stil en onveranderd, Japan prijshoudend; van Industrieelen was de Tabaksmarkt met weinig verandering, Amst.-Langkat vast; Petroleumwaarden aanvankelijk iets zwakker voor Koninklijke, later en slot vast, Russische vast; Mijnwaarden kalm; Cultuuraandeelen vrij vast; Amerik. sporen openden flauw en kalm, de markt liep later een fractie op, slot iets beter; Car en Foundry willig; Intern. Mercantile Marine een fractie lager.

Rentestand bij de Nederl. Bank sedert 20 Juni 1904

Wisseldisconto . . 3 pct.		Beleening van	
Promessen dito . . 3½ „		Binnenl. effecten . 3 pct.	
Korte beleening . . 4 „		Buitenl. dito. . . . 3½ „	
Voorsch in rek.-ct. 4 „		Goederen . . . . 3 „	

Prijzen van Coupons. Amsterdam 16 Maart.

Oostenrijk papier	f 50 15	Russ. goud roeb.	f 1.8[illegible]
Dito zilver . . .	„ 50 17½	Dito zilver roeb.	„ 1.25
Div. in Eng. . .	„ 11.30	Dito papier. . .	„ [illegible]
Dito met affid. .	„ 11.90	Poolsche p. ZR. .	„ [illegible]
Portugeesche . .	„ [illegible]	8% pfnt. buitenl.	„ 47.60
Franschc	„ 47.60	Dito binnenl. . .	„ 1.60
Belgische	„ 47.60	Amerik. goud. d.	„ 2.46
Div. Reichsm.. .	„ 58 60	Mexic. doll. . . .	„ 1.17
Kamb. Rusland	„ 1.21		

Zie verder het Tweede Blad.

TE ZWOLLE BIJ M. TIJL EN ZOON H. TIJL

No. 66. *Tweede Blad.* Zaterdag 18 Maart. 1905.

PROVINCIALE OVERIJSSELSCHE EN ZWOLSCHE COURANT

De Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel,

Gelezen een adres van J. H. Smit, H. Buitenhuis Jz., K. Visscher, J. Groen Jz. en H. Groen Jz., allen landbouwers te Rouveen, gemeente Staphorst, houdende verzoek om vergunning tot het vervenen van een strook grond, ter breedte van 3 M., aan de noordzijde van hun perceelen, kadastraal bekend gemeente Staphorst, sectie N nrs. 2677, 4082 en 4083;

Gezien de deswege ingewonnen berichten van:

a. Burgemeester en wethouders van Staphorst dd. 15 November 1904, nr. 319/42*W;*

b. het dagelijksch bestuur van het waterschap „Hasselt en Zwartsluis" dd. 14 December 1904, nr. 54;

c. den opzichter der lage verveningen te Steenwijkerwold dd. 15 Februari 1905, nr. 679;

d. den hoofdingenieur van den provincialen waterstaat dd. 6 Maart 1905, nr. 280/*C;*

Overwegende, dat het verzoek niet kan worden toegestaan, tenzij al de eigenaren der perceelen ter weerszijden van de sloot, zooals die is ontworpen, medewerken tot de vervening en de sloot zoodanig worde gegraven, dat het midden er van samenvalt met de perceelsscheidingen;

Gelet op de wet van 13 Juli 1895 (Stbl. nr. 113), zoomede op de artikelen 2 en 10 van het reglement op de verveningen in de provincie Overijssel;

Hebben goedgevonden:

I. Aan adressanten de gevraagde vergunning te weigeren.

II. Deze beschikking op te nemen in het Provinciaal Blad en in de *Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant.*

III. Afschrift dezer te zenden aan:

a. adressanten, onder mededeeling dat hun in overweging wordt gegeven met de eigenaren der belendende perceelen een nieuw verzoek in te dienen tot het vervenen van een sloot, waarvan het midden samenvalt met de scheiding van de perceelen, door hen genoemd en van die ten noorden daarvan gelegen;

b. burgemeester en wethouders van Staphorst;

c. het dagelijksch bestuur van het waterschap „Hasselt en Zwartsluis", met opmerking dat Gedeputeerde Staten niet geneigd zijn, bij het nemen van een gunstige beschikking op een eventueel nader in te dienen adres, een bijdrage van adressanten te vorderen voor toezicht van wege het waterschap, maar dat wel een waarborgsom voor de nakoming der voorwaarden zal worden geëischt;

d. den opzichter der lage verveningen te Steenwijkerwold;

e. den hoofdingenieur van den provincialen waterstaat;

f. den hoofdingenieur-directeur van den rijkswaterstaat in de 5e directie.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
LYCKLAMA, Voorzitter.
GREVEN, Griffier.

Manasse.

Op 20 en 21 Maart a.s. hoopt de gemengde zangvereeniging „Caecilia" haar uitvoering te geven onder leiding van den heer Arie Kuipers. Uitgevoerd zal worden: „Manasse", dramatisch gedicht in 3 scènes van J. V. Widmann, voor koor, orkest en soli, bewerkt door Friedrich Hegar. Wij ontleenen een en ander aan de „thematischer Führer" van Ferdinand Pfohl om belangstellenden nader in kennis te stellen met dit werk. Van Hegar zelf lezen wij, dat hij in 1841 te Bazel geboren is, violist werd en zijn opleiding aan het Leipziger conservatorium genoot, waar hij lessen kreeg van Richter, Hauptmann, David en Riess, waarna hij als kapelmeester zich te Warschau vestigde, vervolgens te Londen, Gebweiler in Elzas en eindelijk in 1863 te Zürich, waar hij nog vertoeft. In 1870 werd hij directeur van het conservatorium aldaar en nu leidt hij nog de groote abonnementsconcerten. Tot zijn voornaamste werken behooren „Manasse", eenige liederen, balladen en mannenkoren. Vooral op het gebied van mannenkoren heeft hij veel gewerkt en veel van beteekenis geleverd, hij heeft getracht deze zooveel mogelijk tot een hooger standpunt te brengen en dat is hem gelukt. In het Oratorium, dat wij zullen trachten eenigszins te beschrijven, zullen er eenige ten gehoore gebracht worden.

* * *

Het onderwerp is vrij in bijbelschen stijl ontworpen. Manasse wordt ons voorgesteld als zoon van een opperpriester. (Men verwissele zijn naam niet met dien van den koning van Juda, die van 695—640 v. Chr. leefde).

De handeling zelf berust op een historische gebeurtenis uit het Boek Esra: (Esra, Joodsch schriftgeleerde voerde in 458 v. Chr. de Joden uit Babylon) Esra verlangde, dat de Zonen Israëls de vreemde vrouwen zullen verstooten, met wie zij zich, tegen het Goddelijk gebod in, verbonden hadden: Manasse huwde ook een vreemdelinge, maar hij buigt zich niet voor het priestelijk bevel, zijn zedelijk bewustzijn komt in opstand tegen den dwang van deze trotsche en fanatieke hierarchie. Het conflict tusschen een persoonlijkheid en een macht, die geen persoonlijkheid duldt, de vijandige gespannen houding tusschen een persoonlijk willen en een die iedere zedelijke vrijheid en iedere vrijwillige handeling verbant, gaf aanleiding tot een tragische katastrophe. Manasse wordt tot in de Eeuwigheid vervloekt door den priester, dien hij waagde te trotseeren, en wordt daardoor tot een scheiding gedwongen. Hij verlaat Esra en de zijnen, gevolgd door zijn vrouw Nicaso genaamd en een groot aantal aanhangers, die zich in denzelfden toestand bevinden als hij en die nu op de Rots Garizim den Heer op hun eigen wijze gaan dienen: niet in gevoellooze tempelmuren, niet omringd door bont gepronk, maar vrij en rein, tusschen de wonderen der natuur, onder het reuzendak van den blauwen hemel zal voortaan hun gebed opstijgen tot den God der liefde, die geen toornige en onverbiddelijke God is.

En zoo vindt men in Manasse en Esra niet alleen twee uiteenloopende karakters, maar ook twee wezens, die wijd uiteenloopende denkbeelden omtrent godsdienst verkondigen.

* * *

De inleiding begint met een motief in G-moll door de violen ingezet (pag. 3, part.) een bekende nationale melodie, ook aangewend door Edward Grieg in een zijner piano-composities en door Bizet in het eerste bedrijf van „Carmen". Dit herhaalt zich in fugavorm en daarmede bereikt Hegar een belangrijk effect. Na de fortissimo uitgevoerde melodie in bes-dur (pag. 5, part.) vermindert de snelheid in tempo der violen, om na een klein ritardando over te gaan naar de eerste scène, waarin de blaasinstrumenten inzetten met een zuiver harmonisch thema, bestaande uit breede accoorden in bes-dur. Esra verheft zijn stem en over alle hoofden heen dreunt een machtige jubeltoon:

„Aus Schutt und Staub,
aus öder Trümmer Wildniss
sind Zions Mauern herrlich aufgebaut!"
(Pag. 6-7, part.)

waarop het volle orkest in D-dur den aanhef der scène herhaalt. Esra jubelt verder en dan valt het koor in:

Wie herrlich bist Du
Unser Herr und Gott.

Hierop volgen eenige koren vol vuur en aanbidding van Zion. In het volgende vernemen wij het kwaad waartoe Israel vervallen is.

„Thut ab die Sünde, die Euch noch befleckt."

Bij de bassen komt een zeer plastisch motief, dat door Esra met de volgende woorden weergegeven wordt:

„Die Weiber, die zu Bel und Astaroth in
Sünden beten, treibet aus von Euch!"

Het begin van den strijd. Als Esra ziet, dat zijn woorden niet den gewenschten indruk gemaakt hebben, gaat hij voort en zingt met dreigenden nadruk:

Sonst lasset über diesen neuen Mauern
. . . . . Jehova's Fluch!" (pag. 30, part.)

Voor dezen vreeselijken vloek verstomt het volk en Esra gaat verder hen op te hitsen tegen Manasse en deze zal gedwongen worden zich van de heidin los te maken en moet verschijnen voor den Hoogen Raad:

„Denn Gott der Herr, ist König in Zion."

In een krachtig koor, dat in fugavorm geschreven is hoort men:

„Singt unserm Gotte," enz.

De tenoren zetten in, daarna de alten, gevolgd door sopranen en bassen. Een geoefend oor zal in dit gedeelte een schitterend bewerkt orgelpunt ontdekken op Gis, waarboven de stemmen om beurten dezelfde melodie laten volgen. Dit eindigt met een „Hallelujah, Amen" en als slot van deze eerste scene hoort men de melodie van het begin dezer scene vol pathos geïnstrumenteerd voor het orkest.

* * *

De tweede scene begint met een pastorale melodie waarop een koor „heimkehrender Schnitter und Schnitterinnen" invalt met:

„Uns lud das Schwellende Feld zu Gast"

gevolgd door een innig, diepgevoeld en zangrijke cantilene. Manasse treedt op met Nicaso en in het duet dat volgt zal men bemerken, dat zij zich nog niet bewust zijn van het naderende onheil. Plotseling hooren ze in de verte geroep van „Wehe! wehe! Unheil naht! (pag. 66, part.) waarmee het koor invalt. Dit is een klein maar buitengewoon lastig gedeelte, hier heeft Hegar het den koristen zeer moeilijk gemaakt met invallen totdat Manasse roept: „Was ist geschehen? O redet!"

Een bode verschijnt en vertelt hem, dat Esra hem gebiedt naar Jerusalem te gaan, omdat hij een vreemde vrouw huwde, hij zal zich daar voor den Hoogen Raad moeten verantwoorden. Manasse weigert dit beslist en in een duet met Nicaso bezweert hij dat hij haar nooit zal verlaten. Zij, die het ernstige van zijn toestand inziet wil hem zijn woord teruggeven, doch hij blijft weigeren en houdt vol dat hij haar tot het einde toe trouw blijft. Het koor valt angstig in (pag. 81, part.);

„Du hast vernommen die Stimme des
Boten, was wirst du thun?"

Manasse verzoekt zijn aanhangers hem te volgen naar den Hoogen Raad en met een vroolijk frisch koor, een prachtig ensemble met kernachtigen frisschen toon waarin het bewustzijn der kracht ligt:

„Du sollst uns leiten,
Sollst uns lehren für die Liebe streiten."

en „Heil Dir, Manasse!" sluit de 2e scene.

* * *

Na eenige maten voorspel in D-moll treedt Esra op om zijn volk de ellende te vertellen waarin het land verkeert en dat zij, wier harten eens vroolijk klopten, nu zuchten. Men hoort een dreigend motief, waarin gedachten over gerechtigheid, toorn en vervloeking voorkomen, hij zegt nu:

„Doch wohl dem Volk, das sich zum Herrn bekehrt" (pag. 101, part.) en in het allegro in Bes Dur zingt hij:

„Jehova wird ein fettes Mahl ihm rüsten."

De muziek hiervan is frisch en vroolijk, zij volgt de lieve eenvoudige wendingen der woorden en blijft steeds rekening houden met de verschillende toestanden. Esra heeft zijn doel bereikt: het volk heeft zich laten overhalen, de sterke wil van dien éenen heeft het betooverd. Hun naïeve vreugde en de lichte bevallige dansmelodie waarmee het orkest de vrome utopie bescheiden aanduidt wordt onderbroken door een dof gerommel in de lucht; een menschenmassa nadert, en Manasse verschijnt met Nicaso en een plechtige schaar aanhangers voor Esra.

Aan den eenen kant staat Manasse en zijn getrouwen, aan den anderen Esra en zijn priesters, die hem toezingen:

„Wer Weib oder Kind, mehr liebt denn mich,
Der ist meiner nicht werth!"

Iedere toon valt als een hamerslag op de wankelmoedig wordende menigte en het orkest herinnert ons aan de teere dweepende melodie uit de tweede scene die de woorden van het koor begeleidt:

„Wir folgen Dir, du sollst uns leiten!"

Manasse treedt voor Esra en zingt:

„Ich ehre Gott!
Doch ehr' ich auch das Weib,
Dass ich vor Tausenden gewählt!
Ich lasse nicht von ihr!"

En zoo zijn wij dan het uur der vervloeking van Manasse genaderd, van dezen energieken trotschen man, die zich niet buigt voor den wil van een ander, en zijn eigen krachtigen wil volgt. Een pakkende scene volgt en Nicaso tracht tevergeefs de priesters te vermurwen, zij begint op nieuw:

„In heilig süssen Stunden
Der reinsten Lieb und Treu
Da hab ich Gott gefunden,"

doch zonder gevolg. Haar gemaal wordt verbannen, vervloekt; zijn vrouw, zijn kinderen, alles wat hij lief heeft wordt vervloekt. En in dit gedeelte geeft Hegar een climax aan Esra's voordracht, die aangrijpend is.

Het antwoord van Manasse klinkt vast en hecht als een rots en het orkest speelt hierbij kernachtige akkoorden om klem te zetten aan de bedoeling. Bij de vervloeking meent men het laatste oordeel te hooren, dit is een prachtige oorspronkelijke „Leistung" van den componist. Manasse is eerst onder den indruk der vervloeking, doch herinnert zich de oorzaak hiervan: Nicaso, en haar ziende is hij vol moed voor de toekomst en met haar en zijn volgelingen zullen zij naar de rots Garizim gaan, liever dan de bevelen te volgen van den priester.

Het koor valt hierop in en zingt met Manasse en Nicaso:

„Garizim!
Du früh vom Sonnenstrahl gegrüsster Fels,
Du sollst des freien Volkes Altar sein!"

Deze melodie is juichend en breed geschreven, er gaat een weldoende, frissche kracht van uit. Met een duet in D-dur zijn wij het slot genaderd en het koor zingt:

Tempel sucht er, die da dauern
Mehr als Menschenwerk es kann,
Wo sich in azurnen Fernen
Endlos spannt des Himmelszelt.
Ueber Sonnen, über Sternen,
Wohnt der heil'ge Herr der Welt.

Dit werk van Hegar is zeer belangrijk en de heer Kuipers zal er veel studie aan besteed hebben. Wij hopen hartelijk, dat de plaats van zijn beminden voorganger waardig vervuld zal worden. Wij twijfelen er niet aan, daar de roep, die van den nieuwen directeur uitgaat, een zeer degelijke is. Wij roepen hem een welkom toe en vol vertrouwen zullen wij gaan luisteren naar de eerste uitvoering onder zijn leiding.

FEUILLETON

Het Huwelijk van William Ashe

2) door Mevr. Humphry Ward.

„Ben je dat niet met mij eens, Polly?" zei Lady Tranmore glimlachend.

Haar glimlach — die een bijzondere bekoring nog gaf aan dit gezicht — had iets slims, terwijl zij de andere scherp aankeek.

„Wel natuurlijk," zei miss Lyster, haar hoofd schuin houdend om beter te kunnen oordeelen over de groene schaduwen, die zij juist had aangebracht. „Maar ook dat zal hem vermoedelijk niet moeilijk gemaakt worden."

„Dat is goed en wel, maar een huwelijksvoorstel kan ten slotte niet van een meisje uitgaan. En ik heb nog nooit gezien, dat hij zich interesseerde voor een meisje — behalve zijn eigen familie natuurlijk," voegde Lady Tranmore er haastig aan toe.

„Neen — hij wijdt zich in 't bijzonder aan getrouwde vrouwen," antwoordde miss Lyster op een toon alsof ze eigenlijk zich maar half interesseerde voor het gesprek, bijna geheel in beslag genomen door haar borduurwerk.

„Hij wil liever een uur in gezelschap zijn van Madame d'Estrées, dan een week in dat van het aardigste meisje uit London. Dat is zoo! Nu geef ik ook toe, dat dat mee de schuld van de meisjes zelf is. Zij moeten meer prijs stellen op hun waardigheid — de mannen met wat meer verachting behandelen! In mijn jonge jaren . . ."

„O! maar toen waren er niet zooveel van ons te veel," zei Mary bedaard. Daarna „Hoor je wel?" zij hield haar hand op.

„Ja," zei Lady Tranmore uit haar stoel opspringend. „Daar is hij."

Zij bleef staan wachten. De deur vloog open en een groote jonge man kwam snel binnen.

„William, William, wat ben je laat!" zei Lady Tranmore, terwijl zij op hem toeliep en hij haar in zijn armen sloot.

„Nu moeder. Is u nu tevreden?"

Haar zoon hield haar op een armlengte van zich af, terwijl hij vriendelijk glimlachte.

„Natuurlijk ben ik dat," zei Lady Tranmore. „En jij — ben je niet verschrikkelijk moe?"

„Moe? Hoe komt u er bij? Zoo Mary, hoe gaat het?"

Mary Lyster was opgestaan en neef en nicht gaven elkaar de hand.

„Maar ik zal niet ontkennen, dat het heel prettig is terug te zijn — buiten dat haast dierlijk geworstel," zei het nieuwe parlementslid, toen hij zich neervleide in een leuningstoel bij den haard, de handen gevouwen tusschen hoofd en rugleuning, terwijl Lady Tranmore hem een kop thee inschonk

„Ik denk, dat het je toch wel geamuseerd heeft," zei miss Lyster, ook wat dichter op het vuur toeschuwend.

„Nu, zoolang je er in bent, ben je in een zekere opwinding over de vraag, hoe je er uit zult komen! Maar dat kan men natuurlijk ook zeggen van de hel bijvoorbeeld."

„Niet precies." zei Mary Lyster, terwijl zij ernstig glimlachte.

„Polly! Je *bent* een Tory. De hel van alle menschen is al lang verdwenen, behalve die van jullie! Dank u moeder," toen Lady Tranmore hem zijn kopje thee gaf. Toen zijn groote lichaam nog wat gemakkelijker, wat luier aanpassend aan den grooten stoel, keek hij met zijn groote bruine oogen nu de eene, dan de andere aan. „Ik kan u zeggen, moeder, ik heb weken lang niemand gezien, die er beter uitzag dan u of Polly, als zij mij permitteert dit tegen haar te zeggen."

„Hou je mond toch domme jongen," zei zijn moeder, terwijl zij de trekpot weer vulde. „Wat zeg je nu — waren er geen aardige jonge meisjes — geen een?"

„Nu, ik heb ze tenminste niet gezien," begon William weer, terwijl hij een sandwich uit een naast hem gezette schaal verorberde. „Ik heb al de gewone onzin meegemaakt — mijzelf moeten dwingen op allerlei manieren tot allerlei onaangenaams — zonder eenige vertroosting, die zoo heeten mocht."

„Kom, kom mijnheer, vertel toch niet zulke dwaasheden," zei Lady Tranmore. „Je weet heel goed, dat je het prettig vindt redevoeringen te houden — dat je lang niet afkeerig bent van complimentjes — en van beide heb je je deel volkomen gehad."

„U hebt niet gelezen, wat ik zei, moeder!"

„Ik niet?" vroeg zij met een glimlach.

Hij zuchtte — en bediende zich op nieuw van een sandwich.

„Mijn eigen familie kon dat tenminste laten, vindt u niet?"

„Zoo, mijnheer, en je geloofde dus geen woord van je eigen redevoeringen?" zei Lady Tranmore, die nu achter hem was gaan staan en met haar handen streek over zijn zwarte krullen, die zij wegstreek van het voorhoofd.

„Dacht u, dat iemand dat deed?" Vroolijk keek hij naar haar op, het hoofd achterover en kuste de toppen van haar vingers.

„En met dergelijke gedachten ga je weer naar het parlement?" Mary Lyster stelde hem deze vraag — terwijl zij haast onmerkbaar even de lippen samenneep — toen ging zij weer aan haar werk.

„Gedachten! Wat bedoel je Poll? Iemand speelt dit spel natuurlijk — en het heeft zijn oogenblikken — zijn warme hoekjes om zoo te zeggen — anders zou, denk ik, niemand het spelen."

„En het doel?" Op haar gezicht was afkeuring zichtbaar, toen zij zich ophief met een elegante beweging, die weer het soupple en mooi gevormde van haar hals deed uitkomen.

„'t Doel! Nu natuurlijk om die andere kerels er uit te houden!" Hij hief zijn arm op en dwong zijn moeder te gaan zitten op de leuning van zijn stoel.

„William, zoo moet je niet spreken," zei Lady Tranmore beslist, terwijl zij intusschen toch zijn hand tegen haar wang bracht. „Dat alles zou heel goed zijn als je heelemaal een nul was, maar nu! Stoor je maar niet aan Mary — zij is discreet genoeg — en zij weet er alles van."

„Wat? — dat zij er over denken mij Hickson's plaats te geven? Parham heeft mij juist geschreven — ik vond den brief beneden — om mij te vragen, dat ik eens bij hem zou komen."

„Is de brief er al?" zei Lady Tranmore met blijkbaar genoegen. Lord Parham was de ministerpresident. „Stel je nu maar niet aan, William, en doe niet, alsof je het niet prettig vindt, maar je zult hard moeten werken, dat mag je wel eens bedenken."

Zij hield waarschuwend haar vinger op. „Je zult een stapel brieven te beantwoorden krijgen, denk daaraan — je zult bevelen hebben uit te vaardigen!"

„Denkt u? — Zoo Hudson." — Hij draaide zich om. De hofmeester was binnengekomen.

„Lord Tranmore zou mijnheer William gaarne even spreken, Mylady, als het mijnheer uitkwam."

„Zeker, zeker, Hudson!" zei de jonge man, „zeg aan den Lord, dat ik binnen tien minuten bij hem ben."

Wordt vervolgd.

Duitschland en Nederland.

Reeds meermalen is in de Engelsche pers en nog niet zoo heel lang geleden in de *Westminster Gazette*, de vrees geuit, dat Duitschland ons land wel eens zou kunnen opslorpen om zijn kust uit te breiden.

Luitenant-generaal Geest komt in de *Deutsche Rundschau* het hersenschimmige van deze vrees aantoonen. Menschen met een gezond oordeel in Duitschland zien veel te goed de politieke, militaire en economische bezwaren van een dergelijke expansie, al zijn er chauvinisten, die in hun naivieteit een vereeniging wenschen.

Economisch is de zaak onmogelijk. Een vrijhandelsstaat en een protectionistische laten zich niet zoo gemakkelijk vereenigen. Een spoorweggemeenschap, die volgen moest, zou Emden en Bremen veel van hun beteekenis als haven doen verliezen, als gevolg van een opbloei van Rotterdam. Werd aan de Nederlandsche industrie een tolvrij afzetgebied — geheel Duitschland — gegeven, dan zou deze de nu Duitsche nijverheid veel schade doen, behalve nog de concurrentie in 't landbouw- en veeteeltbedrijf. 't Graven van een middellandkanaal tot verschaffing van een „achterland" aan de Duitsche zeehavens werd onnoodig, zelfs als een tolunie tot stand kwam, die — dat bewijst Luxemburg — nog niet door een militair bondgenootschap behoeft gevolgd te worden.

Neemt men bovendien de bevolking van ons land en de tonnenmaat van zijn handelsvloot als maatstaf, dan zouden aan het leger 4 divisies infanterie en 6 slagschepen moeten worden toegevoegd, waardoor Duitschland eer geschaad dan gebaat zou zijn, bij de korte oefening van het personeel onzer land- en zeemacht. Maar al was dit niet het geval, dan nog ware welwillende onzijdigheid van ons land voordeeliger voor Duitschland dan een militair bondgenootschap, want in dat geval diende steeds een vloot gereed te zijn tot bescherming van de Nederlandsche havens. Bij onzijdigheid echter is ons land als geschapen door zijn verbinding met het industrieele westen van Duitschland om de gevaren voor het sociale leven van Duitschland af te weren, daar bij gebrek aan afvoer immers de fabrieksnijverheid stil gezet zou worden en het toch al enorme leger werkeloozen nog ontzettend zou toenemen.

En als Duitschland het offensief nam, dan zou de vloot bij operaties in de buurt van onze kust, meent generaal Geest, steeds genoeg onzijdige schepen kunnen vinden, die kolen aanvoerden uit Ruhrort en schietvoorraad uit Keulen. Dat wordt wel bewezen door wat Engeland deed en doet in den oorlog Rusland-Japan. Zoolang de Duitsche vloot opereerde langs onze kust, had zij 't gebruik over de Nederlandsche havens als eigene, en moest zij terug, dan waren die havens er als toevlucht voor zwaar beschadigde schepen.

Is Nederland bondgenoot, dan zal Duitschland ook moeten helpen aan de verdediging onzer koloniën, wat alweer een verzwakking zou zijn voor de Duitsche vloot, die niet noodig is voor de bescherming der Duitsche koloniën. Men kan daar de politietroepen naar 't binnenland laten terug trekken.

Zoo lang Nederland niet aangevallen wordt, kan men in Engeland dus gerust zijn, mocht echter Nederland zijn grooten oostelijken buurman te hulp roepen in een krijg — een roep, waaraan, naar de schr. meent, Duitschland terstond gevolg zou geven — en mocht uit de wapenbroederschap een inniger verhouding resulteeren, dan is dit de schuld van Engeland, dat een aanval duldde op ons land. Immers Engeland heeft de hegemonie ter zee, dus kan geen zee-oorlog worden gevoerd zonder dat Engeland het toestaat of toelaat.

Wat onlangs Arthur Lee, eerste Lord der Engelsche admiraliteit zeide over de positie der Duitsche vloot, door hem zoo gunstig genoemd omdat Duitschland bijna al haar strijdkrachten in eigen havens bijeen kon houden, dat is een waarheid, die men in Duitschland reeds lang kende. En van te groot belang acht men dit voordeel, dan dat men het op zou willen offeren door de aansluiting bij een aangrenzend land.

Gezondheidscommissie te Hengelo.

Aan het jaarverslag over 1904 van de hier gezetelde gezondheidscommissie voor de gemeenten Hengelo, Borne, Ambt Delden, Stad Delden, Goor, Markelo en Diepenheim ontleenen wij het volgende:

Tot het instellen van systematisch onderzoek naar den algemeenen toestand der volksgezondheid binnen haar gebied had de commissie geen gelegenheid. Als factor, die op dien toestand een bijzonderen invloed gehad heeft, worde hier genoemd het veelvuldig voorkomen van de besmetlijke ziekte „Roodvonk" te Hengelo, vooral in de laatste 3 maanden van het jaar. Het totaal aantal gevallen bedroeg in deze gemeente 79.

Aan Burg. en Weth. van Hengelo werd geadviseerd een andere wijze van demping der z.g. Breede Beek aan de Deldener straat toe te passen, daar indien op de oude wijze werd voortgegaan een sliklaag tusschen 2 grondlagen zou worden gevangen en dan voorgoed den bodem blijven bederven. B. en W. berichtte dat op de wenken der commissie zoude worden gelet.

Naar aanleiding van een klacht over den toestand van een sloot aan den Lansinkeschweg, werd tot de eigenaren der betrokken perceelen het verzoek gericht den sloot goed schoon te houden en op te geven hoe het water afgevoerd wordt. Deze zaak is nog in onderzoek.

Bij onderzoek eener klacht, ingediend door de colleges van B. en W. der gemeenten Ambt Delden, zoomede door het bestuur der Vereeniging tot Bevordering van het Vreemdelingenverkeer te Delden, betreffende den vervuilden toestand der Oeler Beek, kwam aan het licht, dat de Boekelosche Beek slechts in geringe mate tot de vervuiling medewerkt, terwijl deze hoofdzakelijk is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat het rioolstelsel der gemeente Enschede op de Beek uitmondt. De zaak was op 31 Dec. l.l. nog in behandeling.

Op de vraag der commissie of de toestand van de waterleiding op den Molberg te Goor thans aan redelijke eischen voldeed, werd bericht ontvangen dat een begin gemaakt was met zuivering der leiding.

Een klacht over stank verspreid door de z.g. vischbank te Goor, gaf aanleiding B. en W. te adviseeren een rioleering naar de Regge te doen aanbrengen.

Eveneens werd geadviseerd nabij den „Wijnkamp" te Goor een rioleering te leggen.

Door de commissie werd te Hengelo een eiftal woningen aangewezen aan B. en W. als zijnde onbewoonbaar. Hiervan werden op voorstel van B. en W. door den raad vijf onbewoonbaar verklaard.

Een onderzoek der woningen gelegen te Borne, aan de Suikerstraat, wijk A, no. 181 en 182, leidde tot de conclusie, dat deze beslist ongeschikt ter bewoning zijn.

De commissie benoemd door den Centralen Gezondheidsraad tot onderzoek van het vraagstuk van het voorkomen van lood in leidingwater en de middelen, werd op haar verzoek zooveel mogelijk ingelicht betreffende dit punt. Verschillende drinkwaterputten in de gemeente Hengelo werden afgekeurd en de eigenaren der omliggende woningen aangezocht deze te voorzien van drinkwaterleiding. Een geval van febris typhoïdea met doodelijken afloop aan de Beekstraat no. 3, gaf de commissie aanleiding tot onderzoeking van het water uit de put door de bewoners van dat perceel gebruikt. Daar dit onderzoek ongunstig uitviel werd B. en W. geadviseerd verbeteringen in dezen voor te schrijven. Door B. en W. werd besloten dit niet voor te schrijven en ook den raad deelde dit gevoelen, zoodat de commissie in dezen geen succes had.

Te Borne werden een 3-tal putten onderzocht en het water minder of meer ondeugdelijk bevonden.

Te Goor bleek bij onderzoek een put achter perc. 390, Gr. straat, waar in Dec. 1903 een geval van febris typhoïdea was voorgekomen, zeer schadelijk water te bevatten.

Door de commissie werd o. a. nog van advies gediend. B. en W. van Markelo, betreffende het concept eener bouwverordening der woningwet.

Evenzoo B. en W. van Diepenheim.

Betreffende het ingediende vaccine-ontwerp, richtte de commissie een schrijven tot den hoofdinspecteur, waarin zij als haar oordeel te kennen gaf, dat de aanneming van het wetsontwerp in strijd is met de belangen van de volksgezondheid, en verzocht den hoofdinspecteur tevens dit haar oordeel ter kennis van den Centralen Gezondheidsraad te willen brengen, met verzoek daarvan kennis te geven aan den Minister. De hoofdinspecteur antwoordde bezwaar te moeten maken aan het verzoek der commissie te voldoen, daar de Centr. gezondheidsraad had besloten geen schrijven daarover aan de regeering te richten.

Wekelijksche opgaaf van eenige incourante en minder courante fondsen.

Volgens het *Weekblad voor Incourante Fondsen* zijn door de hh. Broekman & Honders verhandeld:

Aand.	Maatsch. tot expl. van het American-Hotel	98 pct
„	Ned. Bouw-Maatsch.	f 261
„	Koninklijke Confederatie Nederlandsche Vereeniging tot bereiding van Melkproducten	10 „
„	Oost-Java Stoomtram-Maatsch.	57 „
„	Westlandsche Stoomtramweg-Maats. (nieuwe aandeelen)	104½ „
Opr.-bew.	Ned.-Ind. Landbouw-Maatsch.	f 32

		Gevraagd tot	Aangeboden
Aand.	Arnh. hyp.-bank voor Nederl (10 pct. gef.).	146 pct.	
„	Utrechtsche Waterleiding-Maatsch.	f 333	
„	Arnh. Tramweg-Maats.		105 pct.
„	Ned. Katoenspinnerij te Hengelo	125 „	150 „
„	Twentsche Stoombleekerij te Goor	40 „	45 „
Oblig.	Ver. tot Christel. verzorging van Krankzinnigen en Zenuwlijders te Utrecht		92½ „
Aand.	Baumwoll Spinnerei „Gronau"	125 „	

Volgens het *Weekblad van de Commissiebank* te Amsterdam zijn door tusschenkomst dier bank verhandeld:

Aand.	Nederl.-Amerik. Land-Maatschappij	115 pct.
„	Ned. Zuid-Afrik. hyp.-bank, serie C	140 „
„	Nederlandsche Veem	26 – 27 „
4½ pcts. Oblig.	Baumwoll-Spinn. „Germania"	97 „
Aand.	Maatschappij tot exploit. van waterleidingen in Nederland	89 „

Gevraagd:

Aand.	Nederl. Maatsch. van Zekerheidsstelling voor ambten. en beambten	160 pct.
„	Nederl.-Amerik. Land-Maatschappij	112 „
„	Resid.-Hypotheekbk. voor Nederland	106 „
„	Nederlandsche Veem	26 „
„	Koninkl. Maatschappij „de Schelde"	90 „
„	Maatschappij Amsterdam's Goederenvervoer	90 „
„	Noord-Willemskanaal Maatschappij	26 „

Aangeboden:

Aand.	Nederl.-Amerik. Land-Maatschappij	115 „
„	Ned. Zuid-Afrik. hyp.-bank, serie C	150 „
„	Koninkl. Maatschappij „de Schelde"	95 „
„	Groninger Waterleiding-Maatschappij	175 „

ADVERTENTIEN
(Vervolg).

J. E. VAN DIJK L.Jz.
Blijmarkt 90
IN
fijne Vleeschwaren

A. J. P's Amandeltjespudding
NIEUW! 15 ct. per ons. NIEUW!
Vraagt ze bij alle Winkeliers.
A. J. POLAK, Fabrikant, *Groningen.*

A. J. P's Amandeltjespudding
NIEUW! 15 ct. per ons. NIEUW!
Vraagt ze bij alle Winkeliers.
A. J. POLAK, Fabrikant, *Groningen.*

HET FIJNST VOOR HET DINER
zijn de
LAMSBOUTEN, COTELETTEN en SIMMER
uit de Rund- en Lamsslagerij van
ED. KEIZER, SASSENSTRAAT, TELEFOON 341, ZWOLL

DAMESSALON
Amerikaansch Hoofdwasschen en Drogen
G. F. LACROIX
LUTTEKESTRAAT 37

GEDROOGDE GROENTEN
Merk: „EDEN"
- - - - in alle soorten - - - -
MET 10 % KORTING

Ook voorhanden:

	Per Carton.
Snijboonen met Aardappelen	50 cent
Boerenkool „ „	40 „
Wortelen „ „	45 „
Savoye Kool „ „	40 „

Voor gestampte pot.
Voldoende voor 4 à 6 personen.
R. SCHUTTE,
Euttekest. B 65. — Tel. 80.

Wie heeft nog geen kennis gemaakt met het merk
DUINBLOEMPJE
2-Cents Sigaar.
Verkrijgbaar bij T. L. J. GÖTTGENS, Kamperstraat, hoek Nieuwe Haven.

Dordrechtsche Metaalwarenfabriek
VOORHEEN
Wed. J. BEKKERS & ZOON
DORDRECHT
Huishoudelijke en Emballage Artikelen

DWEILEN Het adres voor den groothandel.
J. R. Cohen van Assen, Amsterdam.

Hypotheken.
Rente 4⅛ à 4¼ %.
W. A. MOOLENBEEK - - - Zwolle
Willemskade K 692a.

Dr. Hanemann's
„ORYZON"
is een eiwit, uit graan van prima qualiteit bereid. Het is een smakeloos, goedkoopen licht verteerbaar voedingsmiddel. 1 K.G. „Oryzon" heeft dezelfde voedingswaarde als 5 K.G. vleesch of 200 eieren.
Verkrijgbaar in bussen van ½ K.G. à f 1.30, ¼ K.G. à f 0.70 en ⅛ K.G. à f 0.40, in de meeste apotheken en drogisterijen.
Vertegenwoordigers voor Nederland en Koloniën:
KRAEPELIEN & HOLM
Hofleveranciers, ZEIST.

Alle Specialités
van KRAEPELIEN & HOLM zijn verkrijgbaar bij G. B. J. DE BARBANSON, Apotheker, Bethlehemsche Kerkplein.

GEVRAAGD
een net Jongmensch, P. G., ongeveer 18 jaar, voor Winkel- en Kantoorwerk. Net schrift is vereischte. Adres franco onder No. 433 bij DE ERVEN J. J. TIJL.

Een net persoon, P. G., zag zich gaarn geplaatst in een pakhuis of iets der gelijks. Kan goed met paarden omgaan en i ook niet ongenegen op te treden als koetsier Beslist drankvrij en geen dienstplicht. Brieve lett. G., SIESWERDA's Handelsdrukkrij, Wijhe.

J. PANDER, Haarlem,
vraagt onmiddellijk
bekwame Behangers

Meid-Huishoudster.
In een klein gezin, bestaande uit 2 bejaarde menschen, wordt tegen Mei of eerder een Meid-Huishoudster, P. G., gevraagd.
Adres Lett. B. B. Boekhandel JOHs. WILMES te Almelo.

Gevraagd te Hengelo (O.), mei 1 Mei, eene
bekwame Keukenmeid,
P. G., genegen eenig huiswerk te verrichten, loon f 120. Brieven letter W boekhandel Firma Wed. F. BAREMAN, Hengelo (O.)

Gevraagd tegen 1 Mei of eerder een nette, zindelijke Dienstbode, als
Werkmeid
in een Hotel. P. G., van uitst. getuig. voorzien. Brieven franco onder lett. K. 191 Boekh. PULL TER GUNNE, Apeldoorn.

Met Mei gevraagd een
DIENSTBODE
boven 25 jaar, goed kunnende koken en netjes werken, van 's morgens 9 tot 's avonds 8 uur, v. g. g. v. Adres te bevragen onder No. 431 bij DE ERVEN J. J. TIJL te Zwolle.

Gevraagd met 1 Mei eene nette
KEUKENMEID,
ook genegen huiswerk te verrichten, P. G. en van goede getuigen voorzien.
Mevr. SCHIEFERDECKER,
„Waldfried", Bloemendaal.

Mevrouw G. J. VAN HEEK te Enschede vraagt tegen 1 Mei eene flinke
KEUKENMEID,
van goede getuigen voorzien.

Met Mei wordt gevraagd in een Christelijk gezin te Haarlem eene nette, eenvoudige
KEUKENMEID,
die goed kan koken en genegen is huiswerk te verrichten, niet beneden 30 jaar.
Br. fr., letter C., Boekh. W. F. HOOGKAMER, Haarlem.

Wordt tegen 1 Mei eene nette, fatsoenlijke
KEUKENMEID gevraagd.
Adres onder No. 434 bij DE ERVEN J. J. TIJL.

Terstond gevraagd wegens ziekte der tegenwoordige
een net Dagmeisje.
H. J. VOLKERS, Diezerstraat.

DIENSTAANBIEDINGEN,
à contant tegen 10 cents per regel.

Een fatsoenlijk Buitenmeisje, 16 jaar oud, P. G., kunnende naaien, mazen en strijken zag zich gaarne geplaatst als TWEEDE MEISJE of bij kinderen in of bij Zwolle. Brieven No. 435 bij DE ERVEN J. J. TIJL.

DAGWIJZER — MAART.

18 *Zaterdag.*
19 *Zondag.*
20 *Maandag.* Oldenzaal b.v. Steenwijk p.b.v. Wierden, Apeldoorn s.
21 *Dinsdag.* Isr. Purimfeest. Ootmarsum j. Slagharen b.v.s.
22 *Woensdag.* Dedemsvaart p b.v.s. Den Ham (Vroomshoop) b Staphorst j. Wierden (Enter) p.b.
23 *Donderdag.* Ambt Almelo b. Delden p.b.v.s. Holten b.v.s. Oldemarkt b.v.s. Meppel b.
24 *Vrijdag.* Hellendoorn b.v.s.
19 Maart, zon op 's morg. 6.9, 's av. onder 6.8.
21 Maart, volle maan, 's m. 5.15.

TE ZWOLLE BIJ M. TIJL EN ZOON H. TIJL.